

Kirjaamisopas

Kirjaamisopas: Toimintakyky

Heidi Anttila (toim.)

1/2024

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

Sisällys

SISÄLLYS	2
LUKIJALLE	4
VERSIONHALLINTA	6
TIIVISTELMÄ	7
MITÄ TOIMINTAKYKYTIETO ON?	7
KUKA TOIMINTAKYKYTIETOA KERÄÄ?	7
MIKSI TOIMINTAKYKYTIETO TULEE KIRJATA RAKENTEISESTI?	7
MISSÄ, MIHIN JA MILLOIN TOIMINTAKYKYTIETO KIRJATAAN?	8
MITEN RAKENTEINEN KIRJAAMISTAPA TOTEUTETAAN?	8
<i>Merkintä toimintakyvystä</i>	8
<i>Toimintakykyarvio</i>	9
1 JOHDANTO	10
2 TOIMINTAKYVYN RAKENTEISEN KIRJAAMISEN HYÖDYT	12
2.1 ESIMERKKI TIETOJEN HAKEMISESTA JA KOOSTAMISESTA	12
2.2 ESIMERKKI TOIMINTAKYKYMERKINNÄN LUKUARVOTULOSTEN ESITTÄMISESTÄ GRAAFISESTI	13
3 ICF-KOODIEN JA -TARKENTEIDEN KÄYTTÖ	15
3.1 ICF-KOODIEN KÄYTTÖ MÄÄRITTÄMÄÄN TOIMINTAKYKYHAVAINNON AIHETTA	15
3.2 ICF-TARKENTEIDEN KÄYTTÖ ILMAISEMAAN TOIMINTAKYKYHAVAINNON TASOA	16
4 TOIMINTAKYKYTIEDON KIRJAAMINEN	17
4.1 TOIMINTAKYKYTIEDON KIRJAAMINEN ASIAKKAAN PALVELU- JA HOITOPROSESSISSA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLOSSA	17
4.2 TOIMIJAT	18
4.3 ASIAKIRJAT SOSIAALIHUOLLOSSA	18
4.4 NÄKYMÄT JA OTSIKOT TERVEYDENHUOLLOSSA	18
5 RAKENTEISET TOIMINTAKYKYTIEDOT	19
5.1 MERKINTÄ TOIMINTAKYVYSTÄ	20
5.1.1 <i>Asiakkaan tai perheen tietojen kirjaaminen merkintään</i>	20
5.1.2 <i>Havainnoinnin ajan ja paikan kirjaaminen merkintään</i>	20
5.1.3 <i>Toimintakykyhavaintojen kirjaaminen merkintään</i>	21
5.1.4 <i>Toimintakykymerkinnän laatimispäivän ja laatijan tiedot</i>	24
5.2 TOIMINTAKYKYARVIO	24
5.2.1 <i>Asiakkaan tai perheen tietojen kirjaaminen arvioon</i>	24
5.2.2 <i>Tarkoituksen, ajanjakson, tilanteen ja taustan kirjaaminen arvioon</i>	25
5.2.3 <i>Keskeisten toimintakykymerkintöjen liittäminen arvioon</i>	26
5.2.4 <i>Muutoksen kirjaaminen arvioon</i>	26
5.2.5 <i>Henkilön oman arvion ja ammattilaisen johtopäätösten kirjaaminen arvioon</i>	27
5.2.6 <i>Toimintakykyarvion laatimispäivän ja laatijan tiedot</i>	27
6 KIRJAAMISESIMERKIT	29
7 MUUT ASIAAN LIITTYVÄT OHJEISTUKSET JA OPPAAT	30
7.1 YLEISOPPAAT	30
7.2 TOIMINTAKYKYTIEDON YMMÄRTÄMISTÄ TUKEVAT MATERIAALIT	30
7.3 TOIMINTAKYVYN MITTAAMISTA JA ARVIOINTIA TUKEVAT SUOSITUKSET	30
7.4 OHJE UUSIEN MITTARIEN EHDOTTAMISESTA TOIMINTAKYKYMITTARIT-LUOKITUKSEEN	31
7.5 TOIMINTAKYKYTIEDON TIETORAKENTEET	31
7.6 TOIMIAMETA - TOIMINTAKYKYMITTAREIDEN JA AIHEIDEN METATIETOPALVELU	31

SANASTO	32
LÄHDELUETTELO	33
LIITE 1 ESIMERKKI: TOIMINTAKYKYMERKINNÄN JA -ARVION MUKAINEN KIRJAAMINEN TERVEYDENHUOLLOSSA	34
LIITE 2 ESIMERKKI: TOIMINTAKYKYARVIO SOSIAALIHUOLLOSSA	41
LIITE 3 ESIMERKKI: TOIMINTAKYKYARVION KIRJAAMINEN VAPAANA TEKSTINÄ TERVEYDENHUOLLOSSA	45

Lukijalle

Toimintakykytiedon rakenteisen kirjaamisen opas kuuluu THL:n kirjaamisoppaiden sarjaan, jonka tarkoitus on ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä käyttämään kansallisesti yhdenmukaisia potilastiedon rakenteisia kirjaamiskäytäntöjä. Yhdenmukaiset rakenteet parantavat tietojen yhteiskäytettävyyttä eri organisaatioiden ja ammattihenkilöiden välillä ja mahdollistavat tietojen hyödyntämisen myös toisiokäyttöön.

Opas on tarkoitettu kaikille sosiaali- ja terveydenhuollossa toimiville ja asiakas- ja potilastietoa kirjaaville ammattilaisille. Se täydentää sekä sosiaali- että terveydenhuollon yleisoppaita toimintakykytiedon kirjaamisen osalta seuraavasti:

- [Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollon toimijoille](#), jotka käyttävät Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoa (Lehmuskoski, Palm, Suhonen 2023). Toimintakykytiedon kirjaamisessa noudatetaan käsikirjassa kuvattuja toimintaperiaatteita ja vaatimuksia. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon tallennettavien asiakasasiakirjojen sisällön ja rakenteen tulee noudattaa Sosmeta-palvelussa julkaistuja asiakasasiakirjarakenteita viimeistään silloin, kun asiakasasiakirjat on asiakastietolain mukaan tallennettava Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon.
- [Potilastiedon kirjaamisen yleisopas](#) terveydenhuollon toimijoille, jotka käyttävät Potilastiedon arkistoa. Toimintakykytiedon kirjaamisessa noudatetaan yleisoppaan sääntöjä ja ohjeita. Niiden mukaan sähköisen potilaskertomuksen rakenne muodostuu eritasoisista tietokokonaisuuksista, joita jäsenneetään näkymien, hoitoprosessin vaiheiden ja otsikoiden avulla (Kauvo & Virkkunen 2022). Tämä Toimintakyvyn rakenteisen kirjaamisen opas täydentää ja tarkentaa yleisopasta toimintakykytiedon kirjaamisen osalta.

Toimintakykytiedon kirjaamisohje perustuu kahteen toimintakykytiedon rakenteiseen tietosisältöön: merkintätoimintakyvystä ja toimintakykyarvio. Ne ovat samansisältöiset sekä sosiaalihuollolle että terveydenhuollolle. Tarkka toimintakykytietoa koskeva otsikkohierarkia, tietojen rakenteellisuus ja niiden pakollisuus on nähtävissä Termetassa sekä Sosmetassa julkaistuissa tietosisältömäärittelyissä.

Sosmeta

[Asiakirjarakenne: Merkintä toimintakyvystä](#)

[Asiakirjarakenne: Toimintakykyarvio](#)

Termeta

[Asiakirjarakenne: Merkintä toimintakyvystä](#)

[Asiakirjarakenne: Toimintakykyarvio](#)

THL:n tavoitteena on, että kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöissä käytetään samoja tietorakenteita. Suunnitelma Kantaan tallennettavan toimintakykytiedon hyödyntämisestä on kuvattu [Työ- ja toimintakykytiedon konseptissa](#). Rakenteisen toimintakykytiedon merkitystä palvelutarpeiden arviointiin, palvelujen monialaiseen suunnitteluun ja toteutukseen sekä vaikuttavuuden arviointiin kuvataan [Työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen digitalisoimisen tiekartassa 2023–2027](#).

- Terveydenhuollossa tietorakenne on otettavissa käyttöön potilastietojärjestelmiin, mutta tietoa ei ole vielä mahdollista tallentaa Kantaan. Ammattilaiset voivat aloittaa tietorakenteiden mukaista kirjaamista vapaatekstinä, vaikka tietorakenteita ei olisi toteutettu työpaikalla käytössä olevaan potilastietojärjestelmään. Terveydenhuollon toimintakykytietojen tallentamisen toteutukselle Kantaan tullaan ehdottamaan aikataulu [Kanta-tiekartassa](#).

- Sosiaalihuollossa tietorakenteiden käyttöönottoa ja teknistä Kanta-tallennusta ei vielä tueta, koska sote-yhteistä teknistä standardia ei ole vielä toteutettu. Etenemisestä tiedotetaan erikseen.

Opasta on ollut laatimassa laaja asiantuntijajoukko Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta. Oppaasta järjestettiin laaja kommenttikierros, kiitos kaikille kommentoijille. Käytännön esimerkit ovat kuvitteellisia ja lyhennettyjä, eikä niissä esiinny tunnistettavia asiakkaita. Niiden laatimiseen olemme saaneet apua kentältä toimivilta asiantuntijoilta, suuri kiitos heille!

Versionhallinta

Versio ja julkaisuajankohta	Muutokset
1.0 1/2024	Ensimmäinen julkaistu versio

Tiivistelmä

Tässä lyhennelmässä kuvataan toimintakykytiedon rakenteinen kirjaaminen pähkinänkuoressa.

- [Mitä toimintakykytieto on?](#)
- [Kuka toimintakykytietoa kerää?](#)
- [Miksi toimintakykytieto tulee kirjata rakenteisesti?](#)
- [Missä, mihin ja milloin toimintakykytietoa kirjataan?](#)
- [Miten rakenteinen kirjaamistapa toteutetaan?](#)
 - [Merkintä toimintakyvystä](#)
 - [Toimintakykyarvio](#)

Mitä toimintakykytieto on?

Toimintakykytieto kertoo asiakkaan toimintakyvystä. Se kuvaa monipuolisesti ihmisen fyysisiä, psyykkisiä, kognitiivisia ja sosiaalisia kykyjä selviytyä jokapäiväisen elämän toiminnoista ja tilanteista. Toimintakykyyn vaikuttavat ympäristötekijät. ICF-luokitus (International Classification of Functioning, Disability and Health) on toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus, joka perustuu biopsykososiaaliseen malliin. ICF kuvaa yksilön toimintakykyä kokonaisvaltaisesti dynaamisena tilana, joka koostuu terveydentilan sekä yksilön ja ympäristötekijöiden yhteisvaikutuksesta.

Tieto toimintakyvystä kerätään monilla eri menetelmillä kuten mittareilla, havainnoimalla ja haastattelemalla. Tiedon voi tuottaa asiakas itse itsearviointin avulla, omainen tai sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen.

Toimintakykyä arvioidaan ja kirjataan

- useissa terveydenhuollon hoitoprosessin vaiheissa ja sosiaalihuollon palveluprosesseissa
- hyvin erilaisissa tilanteissa lähes kaikkien potilaiden tai asiakkaiden kanssa ja
- useimpien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen toimesta.

Kuka toimintakykytietoa kerää?

Toimintakykytietoa kerää ja käsittelee valtaosa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisista. Myös potilas tai asiakas voi itse tuottaa toimintakykytietoa esimerkiksi erilaisten sovellusten tai mittarien avulla. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö kirjaa henkilön itse tuottaman tiedon asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Toimintakyvyn rakenteinen kirjaaminen on tarkoitettu käytettäväksi kaikille sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille.

Miksi toimintakykytieto tulee kirjata rakenteisesti?

Perinteisesti toimintakykytietoa on kirjattu tekstimuotoisena ilman yhtenäistä rakennetta, monille eri näkyville ja monien eri otsikoiden alle terveydenhuollossa ja moniin eri asiakasasiakirjoihin sosiaalihuollossa. Tieto on vaikeasti löydettävissä ja yhteenvetöjen tekeminen eri arviointikerroista on vaikeaa. Eri paikoissa kerätty tieto ei ole uudelleen käytettävissä.

Rakenteinen kirjaamistapa on keino, joka mahdollistaa toimintakykytiedon kertakirjaamisen ja parantaa tiedon käytettävyyttä. Moni sosiaali- ja terveydenhuollon päätös ja suunnitelma perustuu toimintakykytietoon. Kun tiedot on kirjattu rakenteisesti, päätöstä tai suunnitelmaa varten tarvittava toimintakykytieto on mahdollista löytää esimerkiksi tietyn ajanjakson, aiheen tai ammattiryhmän mukaisesti, mikäli tietojärjestelmän toteutus tukee tätä. Tämä helpottaa työtä ja säästää aikaa.

Tavoitteena on, että toimintakykytiedot ovat jatkossa koottavissa ja hyödynnettävissä organisaatio- ja tietojärjestelmärajojen yli. Lisäksi tavoitteena on, että Kanta-palveluihin syntyy rakenteisten toimintakykymerkintöjen kokoelma hyödynnettäväksi toissijaisiin käyttötarkoituksiin lainsäädännön mukaisesti.

Missä, mihin ja milloin toimintakykytietoa kirjataan?

Terveydenhuollossa toimintakykyhavainnot kirjataan Toimintakyky-otsikon alle toimintakykymerkintään. Merkinnästä tehtävät johtopäätökset kirjataan toimintakykyarvioon.

Sosiaalihuollossa toimintakykyhavainnot kirjataan asiakirjaan "merkintä toimintakyvystä". Merkinnästä tehtävät johtopäätökset kirjataan toimintakykyarvio -asiakirjaan.

Kun organisaation potilas- tai asiakastietojärjestelmä mahdollistaa rakenteisen kirjaamistavan, on jokaiselle kirjattavalle kohdalle, kuten aiheelle, aihekoodille, havainnointimenetelmälle ja tulokselle, kullekin oma "kenttänsä" tietojärjestelmässä. Rakenteisiin merkintöihin tulee myös aina tieto tekijän nimestä, ammattinimikkeestä sekä tallentamisajankohdasta. Mikäli asiakas- ja potilastietojärjestelmä tukee toimintakykytietorakenteiden hyödyntämistä monipuolisesti, se voi esimerkiksi näyttää toimintakykytiedot aikajärjestyksessä, alkaen uusimmasta toimintakykytiedosta. Se voi myös suodattaa tietoja eri kenttien avulla, esimerkiksi mittarin/luokituksen nimellä tai tunnisteella, kirjaamisajankohdan ja kirjaajan nimen tai ammattinimikkeen perusteella.

Jos organisaatiossa ei vielä ole käytössä rakenteista kirjaamistapaa mahdollistavaa potilas- tai asiakastietojärjestelmää, suositellaan rakenteista kirjaamistapaa käytettäväksi vapaatekstinä. Vapaatekstinä toteutettu rakenteinen kirjaamistapa valmistaa kirjaajaa siirtymään rakenteiseen kirjaamistapaan ja tunnistamaan toimintakykytiedon muista tietotyypeistä.

Miten rakenteinen kirjaamistapa toteutetaan?

Rakenteisessa kirjaamisessa tiedot tarvitsee kirjata vain kerran ja ne kirjataan tarvittaviin kenttiin. Käytössä on kaksi rakenteista tietosisältöä: **merkintä toimintakyvystä** ja **toimintakykyarvio**. Molemmat tietosisällöt sisältävät sekä pakollisia että täydentäviä tietokenttiä, jotka kaikki tulee toteuttaa tietojärjestelmään. Joidenkin kenttien kirjaamisessa käytetään luokituksia. Kirjaajan tulee täyttää vähintään pakolliset kentät ja käyttää tarpeen mukaan täydentäviä kenttiä. Tavoitetilassa tietojärjestelmissä on kyvykkyys monen kentän automaattisen täyttöön, jolloin kirjaaminen helpottuu.

Merkintä toimintakyvystä

Merkintään toimintakyvystä kirjataan yksittäiset toimintakykyhavainnot. Havainto voi olla myös jostain ympäristötekijästä. Merkinnän pakolliset tiedot ovat:

- **Asiakkaan tai asiakkaiden tiedot.** Merkintään tallennetaan asiakasta koskevat tiedot ja sosiaalihuollossa tarvittaessa myös usean asiakkaan tiedot.
- **Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää** - kytkimellä valitaan: kyllä/ei. Kyllä-vastaus kertoo, että havainto on tehty jollain välineellä eli menetelmällä, kyselyllä, mittarilla tai

laitteella. Tällöin mittari kuvataan Havainnointimenetelmä-tietokentän avulla. Ei-vastaus valitaan, jos havainto saatiin havainnoimalla tai haastattelemalla.

- **Havainnointimenetelmä** -kenttään valitaan luokituksen avulla henkilön toimintakyvyn havainnoinnissa käytetty menetelmä tai mittari, silloin kun käytetään jotain mittaria. Jos käytettyä mittaria ei löydy tästä luokituksesta, niin tiedot käytetystä mittarista kirjataan **Lisätiedot havainnointimenetelmästä** -kenttään
- **Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi**-kenttään kirjataan luokituksen avulla henkilön toimintakykyä koskevan havainnon tai mittarin aihe, ilmiö tai käsite. Tämä kenttä on pakollinen, kun ei ole kuvattu toimintakykyhavainnon aiheita.
- **Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus** kirjataan vapaana tekstinä ja se voi olla esimerkiksi muisti, kävely tai yksinäisyys. Aiheena voi olla myös jokin ympäristötekijä, kuten omaisilta saatu tuki, ilmasto tai melu. Aihe kertoo, mitä asiaa arvioitiin. Kun käytetään mittaria, kenttään kuvataan mittarin aihe. Tämä kenttä on pakollinen, kun ei ole käytetty ICF- tai ICD-aihekoodeja.
- **Toimintakykyhavainnon tulos** voi olla joko lukuarvo, esimerkiksi mittarin antama pistemäärä tai se kirjataan vapaana tekstinä, jos tieto on saatu muulla tavoin. Tuloksella tarkoitetaan siis joko mitattua tulosta tai vapaata kuvausta siitä, millainen asiakkaan toimintakyky on.
- **Toimintakykymerkinnän laatijan tiedot**, joita ovat sukunimi, etunimet ja ammattinimike.

Merkintää voidaan täydentää useilla muilla tiedoilla. Niitä ovat toimintakyvyn havainnointipäivämäärä ja -paikka, ICD-aihekoodi, aihekoodin ICF-tarkenne, havaitun toimintakykyrajoitteen pysyvyys, sen alkamis- ja päättymispäivämäärät sekä päättymisen perustelut.

Toimintakykyarvio

Toimintakykyarvioon kirjataan ammattilaisen tekemät johtopäätökset asiakkaan toimintakyvystä. Johtopäätösten perusteena käytetään toimintakykymerkintöjä. Toimintakykyarvioon voi sisällyttää viittaukset arvion kannalta keskeisiin merkintöihin toimintakyvystä. Arvioon voi myös merkitä muut arvion kannalta oleelliset asiakirjat tai tiedot, esimerkiksi tietyltä hetkeltä tai ajanjaksolta tehdyt merkinnät. Arvion pakolliset tiedot ovat:

- **Asiakkaan tai asiakkaiden tiedot.** Arvioon tallennetaan asiakasta koskevat tiedot ja sosiaalihuollossa tarvittaessa myös usean asiakkaan tiedot.
- **Ammattihenkilön johtopäätökset ja tarvittavat jatkotoimenpiteet** eli ammatillinen näkemys ja yhteenveto henkilön toimintakyvystä, jossa huomioidaan tehdyt havainnot toimintakyvystä ja ympäristötekijöistä sekä annetaan tarvittavat suositukset jatkosta.
- **Toimintakykyä arvioivan ammattihenkilön tiedot**, joita ovat sukunimi, etunimet ja ammattinimike)

Arviota voidaan täydentää useilla muilla tiedoilla, kuten ajanjakso aikavälinä tai tekstinä, arviointitilanne, taustatiedot elämäntilanteesta ja terveydestä sekä henkilön oma arvio toimintakyvystään.

Lisäksi arviossa voidaan kuvata erilaisilla mittareilla tai muilla tavoin havaittuja muutoksia. Ensin kirjataan, missä toimintakykyhavainnon aiheessa tai millä mittarilla arvioitua muutosta kuvataan. Käytettävissä on kentät: 'toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi', 'toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi' sekä 'havainnointimenetelmä' tai 'havainnointimenetelmän tai havainnon aiheen kuvaus'. Tämän jälkeen kirjataan muutostulos. Käytettävissä ovat kentät, joihin voi kirjata toimintakykyhavainnon muutoksen lukuarvona, tekstinä tai luokiteltuna (ennallaan, huonontunut, parantunut).

Luvussa 6 ja liitteissä 1-3 havainnollistetaan erilaisin esimerkein, miten toimintakykytieto voidaan kirjata rakenteisesti vapaatekstikenttään ja tietojärjestelmään, jossa rakenteinen kirjaaminen on mahdollista.

1 Johdanto

Tässä dokumentissa esitettävä sosiaali- ja terveydenhuollon yhtenäinen **toimintakykytiedon kirjaamistapa** on potilas- tai asiakaskohtaista tietoa, jota kirjataan potilas- ja asiakaskertomukseen rakenteisesti **hyödyntäen merkintää toimintakyvystä ja toimintakykyarviota**.

Lainsäädännössä edellytetään toimintakyvyn arviointia palveluiden tai etuuksien saamiseksi. [Lisätietoa laeista ja niiden sisällöistä](#)

Toimintakykytiedolla tarkoitetaan kaikkea sitä tietoa, joka kertoo asiakkaan toimintakyvystä ja siihen vaikuttavista ympäristötekijöistä. Toimintakyky tarkoittaa ihmisen fyysisiä, psyykkisiä, sosiaalisia ja kognitiivisia edellytyksiä selviytyä hänelle itselleen merkityksellisistä ja välttämättömistä jokapäiväisen elämän toiminnoista siinä ympäristössä, jossa hän elää. Näillä jokapäiväisen elämän toiminnoilla tarkoitetaan työstä, opiskelusta, vapaa-ajasta ja harrastuksista selviytymistä sekä itsestä ja toisista huolehtimista. Toimintakykytietoa ovat myös kehon eri elinjärjestelmien toiminnot ja niihin liittyvät rakenteet, jotka luovat edellytykset ihmisen toiminnalle. Ympäristötekijöillä tarkoitetaan erilaisia tuotteita ja teknologioita, luonnonmukaista ja rakennettua ympäristöä, tukea ja keskinäisiä suhteita, asenteita sekä saatavilla olevia palveluita, hallintoa ja säännöksiä. Tieto olennaisista asiakkaan toimintakyvyn vaikuttavista ympäristötekijöistä tulee kirjata osana toimintakykytietoja.

Suosittelomme käyttämään rakenteista kirjaamistapaa heti, kun tietorakenteet on toteutettu omaan potilas- tai asiakastietojärjestelmään. Vaikka vain osa kirjattavista tiedoista ovat pakollisia, suosittelemme kirjaamaan mahdollisimman kattavasti muitakin toimintakykymerkinnän ja -arvion tietoja tarpeen mukaan. Lisäksi suosittelemme, että rakenteista kirjaamistapaa käytetään avoimessa tekstikentässä jo siinä vaiheessa, kun toimintakykytiedon tietorakennetta ei vielä ole toteutettu tietojärjestelmään.

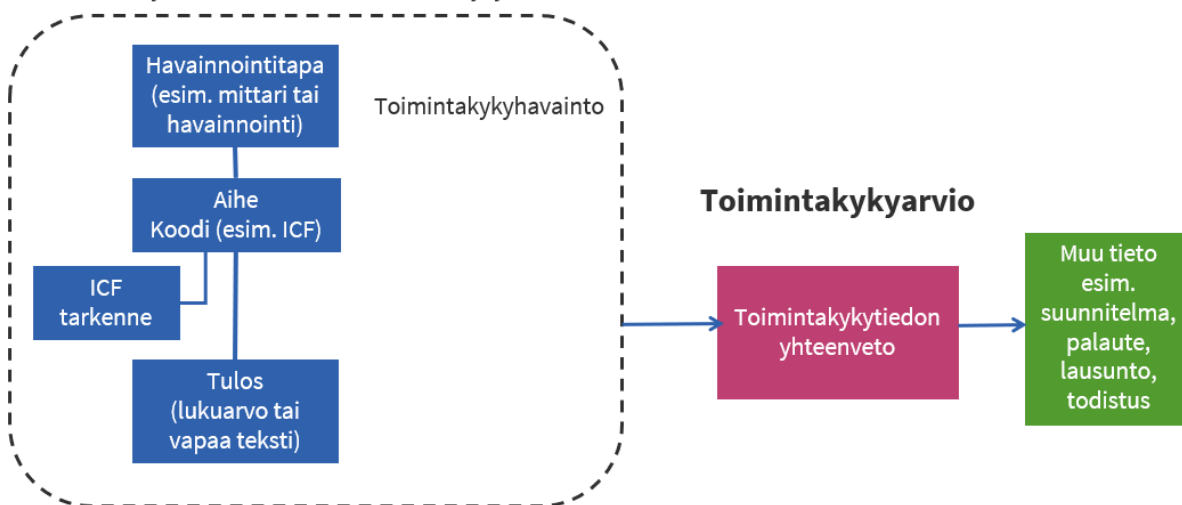
Lue lisää: [Vaatimukset -Toimintakykytiedon hyödyntämisen toiminnallinen määrittely](#)

Toimintakykytiedon rakenteinen kirjaaminen perustuu yhteiseen, kansalliseen tietomalliin. Tietomallin pohjalta on määritetty kaksi rakenteista tietosisältöä: merkintä toimintakyvystä ja toimintakykyarvio. Ne ovat samansisältöisiä sekä sosiaali- että terveydenhuollossa.

Kuvassa 1.1 on esitetty toimintakykytiedon tietomallin keskeiset osat. *Toimintakykymerkintä* muodostuu toimintakykyhavainnoista. Havainto taas koostuu menetelmästä, jolla aihetta arvioitiin; aiheesta, jota tarkasteltiin; ja tuloksesta, joka saatiin. Aihetta voidaan ilmaista ICF-koodin ja -tarkenteen avulla. *Toimintakykyarvioon* tehdään yhteenveto asiakkaan toimintakykytiedosta. Se tulkitaan sellaisenaan tai useiden merkintöjen perusteella. Nämä rakenteet yhdessä muodostavat rakenteista toimintakykytietoa. Toimintakykyarvio on asiakirja, joka täydentää muuta tietoa, kuten esimerkiksi arvioita, suunnitelmia, lausuntoja ja todistuksia.

Toimintakykymerkintä

Sisältää yhden tai useamman toimintakykyhavainnon

Kuva 1.1 Toimintakykytietomalli.

2 Toimintakyvyn rakenteisen kirjaamisen hyödyt

Rakenteinen kirjaamistapa on keino, joka mahdollistaa toimintakykytiedon kertakirjaamisen ja parantaa tiedon käytettävyyttä. Yhtenäisesti kirjattu tieto asiakkaan tai potilaan toimintakyvyn havainnoista ja mittaustuloksista auttaa asiakkaan tai potilaan voimien seuraamisessa sekä tiedolla johtamisessa. Rakenteisen kirjaamisen avulla voidaan varmistaa, että kertaalleen kirjattu tieto on jatkossa haettavissa ja hyödynnettävissä Kanta-arkistosta uudelleen sekä omassa että toisessa organisaatiossa tai tietojärjestelmässä. Tällöin rakenteisesti kirjattu toimintakykytieto on kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden käytettävänä. Kertyvä yhtenäinen tieto mahdollistaa vertailukehittämisen organisaatioiden välillä. Lisäksi tavoitteena on, että Kanta-arkistoon syntyy rakenteisten toimintakykymerkintöjen kokoelma hyödynnettäväksi toissijaisiin käyttötarkoituksiin lainsäädännön mukaisesti.

Moni sosiaali- ja terveydenhuollon päätös ja suunnitelma perustuu toimintakykytietoon. Tavoitetilassa toimintakykyarvion voi terveydenhuollossa liittää myös todistuksiin, lausuntoihin tai palautteisiin. Tietojärjestelmiin on mahdollista tehdä toteutus, joka tukee merkintöihin kirjatun toimintakykytiedon löytämistä merkinnän rakenteisilla tiedoilla, esimerkiksi tietyn ajanjakson tai ammattiryhmän mukaisesti. Näin esimerkiksi kuntoutustyöryhmän lääkäri voisi lausuntoa tehdessään hakea tarvittavat terapeuttien tekemät merkinnät ja kirjata toimintakykyarvion perustuen koko työryhmän tekemiin havaintoihin asiakkaan toimintakyvystä (ks. esimerkit luvussa 2.1).

Moni merkinnän ja arvion tietokentistä soveltuu myös automaattiseen täyttöön, esimerkiksi tiedot laatimispäivämäärästä ja laatijasta. Tavoitetilassa tietojärjestelmä voisi myös tuoda kirjaajalle automaattisena täytenä organisaatiossa valitut mittarit sekä aiheet ja niiden aihekoodit, jolloin kirjaaja pääsee kirjaamaan vain tuloksia.

Tietojärjestelmiin on myös mahdollista tehdä toteutus, joka tukee mittareiden tietojen esittämistä halutulla tavalla (ks. esimerkki luvussa 2.2). Lisää esimerkkejä toimivista mittaritulosten esittämistavoista on tässä kansainvälisessä oppaassa: [ePROs in clinical care. Guidelines and tools for health systems](#) (2020) (englanninkielinen, Agency for Healthcare Research and Quality)

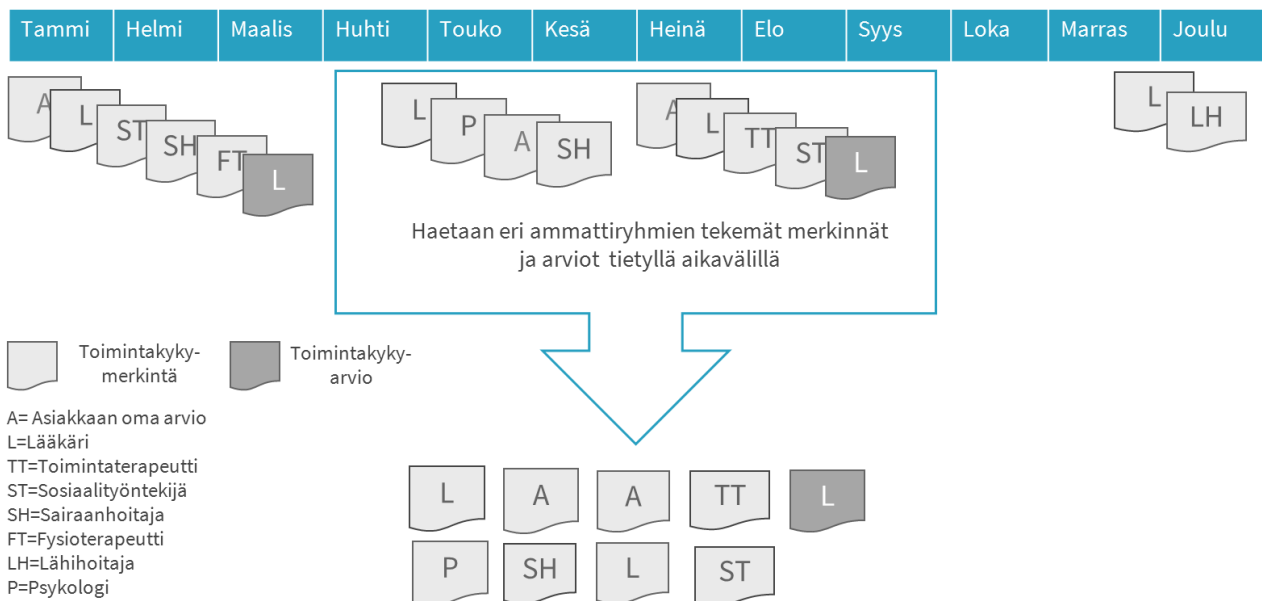
Tämä kaikki helpottaa kirjaajan työtä ja säästää aikaa. Hyötyjen esiin saamiseksi suosittelemme tietorakenteiden toteutusta tietojärjestelmään ja kirjaamisen toimintamallien uudistamista.

2.1 Esimerkki tietojen hakemisesta ja koostamisesta

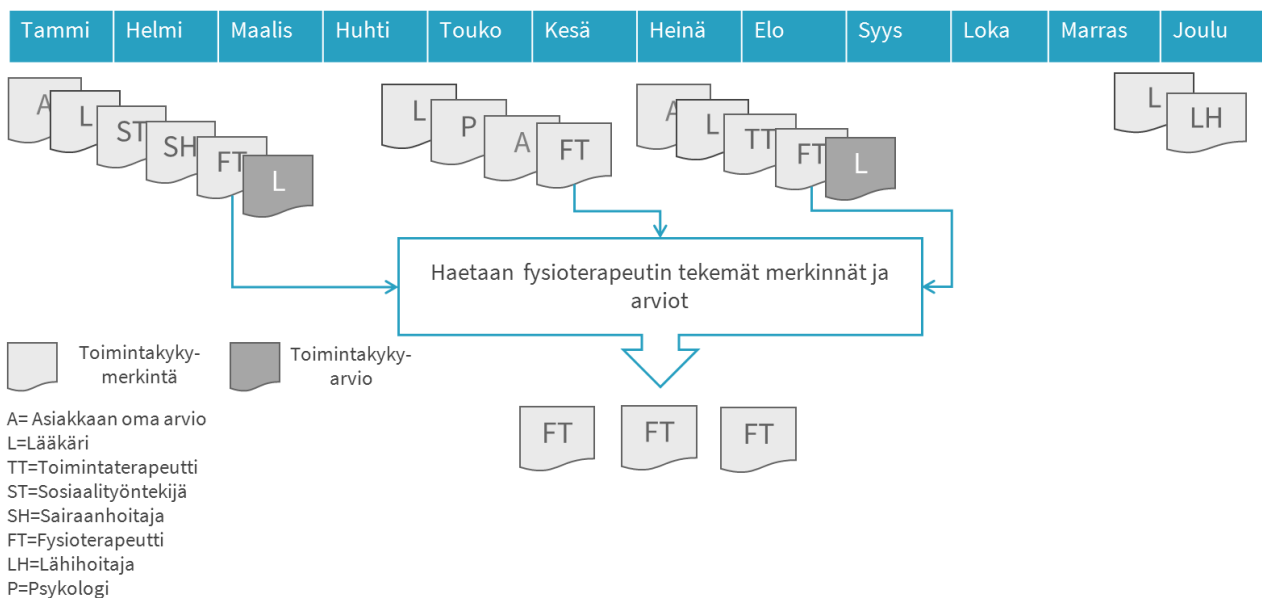
Tämä on esimerkki, jolla havainnollistetaan mahdollisuutta hakuihin ja koostamiseen, kun toimintakykymerkintä ja -arvio on toteutettu tietojärjestelmään ja toteutus tukee erilaisia hakuja.

Tavoitetilassa merkintöjä ja arvioita voidaan suodattaa ja lajitella käyttäjän toiveiden mukaan. Merkintöjä tulisi voida hakea kaikilla merkintään kirjatulla tiedoilla, esimerkiksi toimintakyvyn havainnointipäivämäärä tai -paikka, laatijan palveluyksikkö tai ammattinimike. Merkintöjä tulisi voida hakea myös mittareiden tai ICF-luokituksen nimillä tai koodeilla sekä vapaana tekstinä kuvatuilla aiheilla.

Merkintöjen hakemisesta ja koostamisesta esitellään seuraavaksi kaksi esimerkkiä. Ensimmäisessä esimerkissä (kuva 2.1) merkintöjä haetaan tietyltä ajanjaksolta, riippumatta kirjaajan ammattiryhmästä. Toisessa esimerkissä (kuva 2.2) haetaan vain fysioterapeuttien tekemiä merkintöjä kaikkien merkintöjen joukosta.

Kuva 2.1 Esimerkki tavoitetilasta: toimintakykytiedon koostaminen ajanjaksolta.

Kuva 2.2 Esimerkki tavoitetilasta: toimintakykytiedon koostaminen tietyn ammattiryhmän näkökulmasta.

2.2 Esimerkki toimintakykymerkinnän lukuarvotulosten esittämisestä graafisesti

Tämän esimerkki kuvaa miten mittarilla mitatut tulokset useilta ajanjaksoilta voidaan esittää graafisesti, kun mittarien tulokset on tallennettu lukuarvoina merkintään.

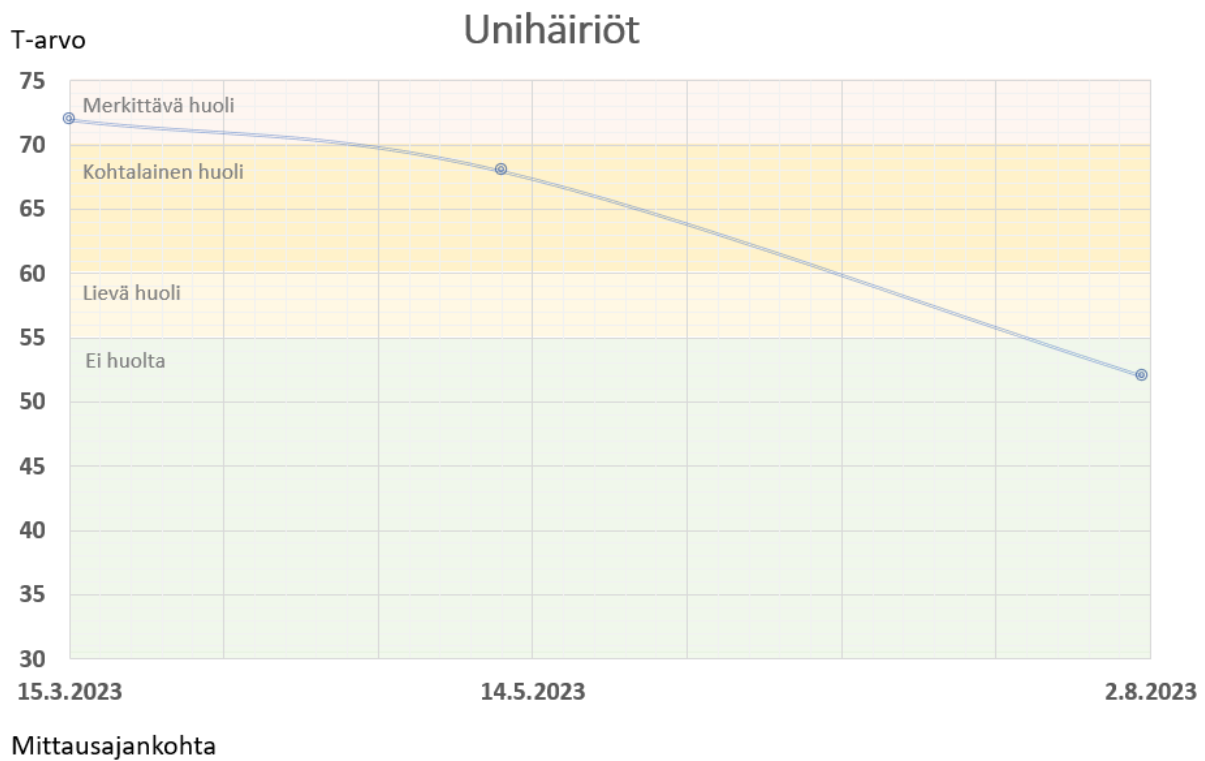
Kuva 2.3 havainnollistaa, miten mittaustulokset on yhdistetty useista merkinnöistä usealta mittausajankohdalla. Esimerkissä mittarina on käytetty Aikuisten PROMIS v 1.0 Unihäiriöt 4a -mittaria, jonka tulokset saadaan standardoidulla T-arvolla. Visualisoinnissa on hyödynnetty saatavilla olevia leikkauspisteitä. Tiedot on kerätty

asiakkaalta kolme kertaa ja tallennettu toimintakykymerkintään. Tietoa hyödynnetään potilaan tilan seurannassa.

Tässä on kuvattu ne toimintakykymerkinnän kentät, joita grafiikan toteuttamisessa on hyödynnetty:

- Toimintakyvyn havainnointipäivämäärä: 15.3.2023
- Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Unihäiriöt
- Toimintakyvyn havainnointimenetelmä: 1159 (PROMIS v1.0 Unihäiriöt - lyhyt lomake 4a)
- Toimintakykyhavainnon tulos lukuarvona: 72

Muut tulospisteet kuvaan 2.3 on saatu samalla tavalla merkintään kirjatuista tiedoista kahtena muuna ajankohdana.

Kuva 2.3 Esimerkki tavoitetilasta: Mittarin tulokset kolmelta mittausajankohdalta.

3 ICF-koodien ja -tarkenteiden käyttö

Tässä luvussa kerrotaan miten ICF-koodeja ja tarkenteita käytetään merkinnässä määrittämään toimintakykyhavainnon aihetta ja tasoa. ICF on Maailman terveysjärjestön (WHO) Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF). ICF-koodien ja -tarkenteiden käyttöä suositellaan. Molemmille on varattu oma paikkansa tietorakenteessa.

- [3.1 ICF-koodien käyttö määrittämään toimintakykyhavainnon aihetta](#)
- [3.2 ICF-tarkenteiden käyttö ilmaisemaan toimintakykyhavainnon tasoa](#)

3.1 ICF-koodien käyttö määrittämään toimintakykyhavainnon aihetta

Havainnoinnin ja haastattelun avulla saatujen laadullisten tietojen jäsentämisessä suositellaan käytettäväksi ICF:n mukaisia luokkia [THL - ICF Toimintakykykäsitteiden luokituksesta](#). ICF-luokituksessa on toimintakyvyn ja ympäristökäsitteiden käsitteille koodeja neljällä osa-alueella. Nämä osa-alueet ilmaistaan kirjaimilla: D viittaa suoriin ja osallistumiseen, B ruumiin/kehon toimintoihin, S ruumiin/kehon rakenteisiin ja E ympäristökäsitteisiin.

ICF-koodissa kirjainta seuraa numerokoodi, joka koostuu pääluokan numerosta ja II, III tai IV luokitusportaan tunnuksista. Esimerkiksi ICF-koodissa "D760 Perhesuhteet" kirjain D viittaa osa-alueeseen "suoritus ja osallistuminen" ja kolminumeroinen tunnus "760" kertoo, että kyseessä on II luokitusportaan koodi pääluokasta "7 Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet". [ICF-luokituksen rakenne ja pääluokkien luettelo](#) (Tietoa THL:n verkkopalvelussa)

Toimintakykymerkinnässä ICF-koodeja käytetään toimintakykyhavaintojen aihekoodeina. ICF-koodien käyttäminen aihekoodeina parantaa toimintakykymerkintöjen käytettävyyttä, kun tietoa haetaan ja koostetaan asiakas- ja potilastietojärjestelmissä. Koodien avulla eri sanoin vapaana tekstinä kirjatulle aiheelle saadaan yhteinen nimittäjä, jolla havaintoja voidaan yhdistää. Mikäli aihekoodia ei käytetä, täytetään merkintään aiheen kuvaus vapaana tekstinä. Suosittelemme käyttämään aihekoodeina vähintään II luokitusportaan koodeja eli koodeja, joissa kirjaintunnuksen jälkeen on kolme numeroa. Näitä toisen luokitusportaan koodeja on 374 kappaletta. Ne löytyvät ICF-verkkokirjan kohdasta "ICF kaksipuolainen luokittelu". Tarvittaessa voidaan käyttää tarkempia III tai IV luokitusportaan ICF-koodeja. Tarkemmat koodit löytyvät klikkaamalla ICF verkkokirjan pääluokkien tai toisen luokitusportaan koodien linkkejä. [ICF Yksityiskohtainen luokitus ja määritelmä](#) (verkkokirja, THL)

Myös erilaisten havainnointimenetelmien yksittäisten kysymysten tai väitteiden käsitteitä voi kuvata ICF-koodien avulla. Niitä löytyy TOIMIA-tietokannasta. Mittarin kokonais- ja osatuloksille voidaan antaa ICF-koodi vain joissakin tapauksissa. Tällöin on kyse yhtä selkeää toimintakyvyn aihetta mittaavasta asteikosta, esimerkiksi masentuneisuutta arvioivat mittarit. Monia toimintakykyaiheita mittaaville kyselyille ei luonnollisesti voida antaa yhtä ICF-aihekoodia. Mittarien ICF-koodeja ei kirjata merkintään. Tulevaisuudessa tietojärjestelmät voivat saada mittarien kysymysten tai väitteiden ICF-koodit Toimiametasta.

Lisätietoa ICF-koodien käytöstä:

- [ICF-luokitus](#) (THL:n verkkopalvelu)
- [ICF-verkkokoulu](#) (WHO:n eLearningtool, suomeksi ja myös useilla muilla kielillä)

3.2 ICF-tarkenteiden käyttö ilmaisemaan toimintakykyhavainnon tasoa

ICF-luokituksen tarkenteita käytetään toimintakykymerkinnässä toimintakyvyn rajoitteen tason ilmaisussa. Kuhunkin havaintoon voidaan liittää yksi tarkenne [THL - ICF-toimintakykytarkenteet](#) -luokituksesta.

ICF-luokituksen eri osa-alueilla tarkenteilla ilmaistaan eri asioita:

- Suorituksissa ja osallistumisessa (ICF:n D-kirjaimella alkavat koodit) suorituskyvyn tai -tason "määrää"
- Ympäristötekijöissä (ICF:n E-kirjaimella alkavat koodit) henkilön toimintakykyä edistävää tai rajoittavaa tekijää
- Ruumiin/kehon toiminnoissa (ICF:n B-kirjaimella alkavat koodit) kehon toiminnan vajavuuden suuruutta
- Ruumiin/kehon rakenteissa (ICF:n S-kirjaimella alkavat koodit) kehon rakenteen vajavuuden sijaintia, määrää tai luonnetta

Mikäli samaa toimintakykyaihetta on tarpeen havainnoida sekä henkilön omassa arjessa (suoritustasona) että vakioidussa ympäristössä (suorituskykynä), kirjataan ne kahtena eri havaintoina. Tällöin yhteen havaintoon liitetään suoritustason ja toiseen suorituskyvyn tarkenne. Näin tarkenteiden avulla voidaan erotella henkilön suositustaso ja -kyky. [Suoritustason ja -kyvyn käsitteet sanastossa](#) (THL:n verkkopalvelu)

Tarkenteiden käytössä on muistettava, että niitä ei ole kalibroitu eri aiheiden ja arvioijien välillä. Täten kahden eri aiheen tai kahden eri henkilön arviota ei voida luotettavasti vertailla keskenään. Myöskään mittareiden tuloksia ei ole muunnettu ICF-tarkenteiden asteikolle. Näin ollen tarkenne on ammattilaisen oma laadullinen arvio.

Lisätietoa ICF-tarkenteiden käytöstä:

- [ICF-luokituksen koodit ja tarkenteet](#) (THL:n verkkopalvelu)
- [ICF-toimintakykytarkenteet](#) (Kansallinen Koodistopalvelin)

4 Toimintakykytiedon kirjaaminen

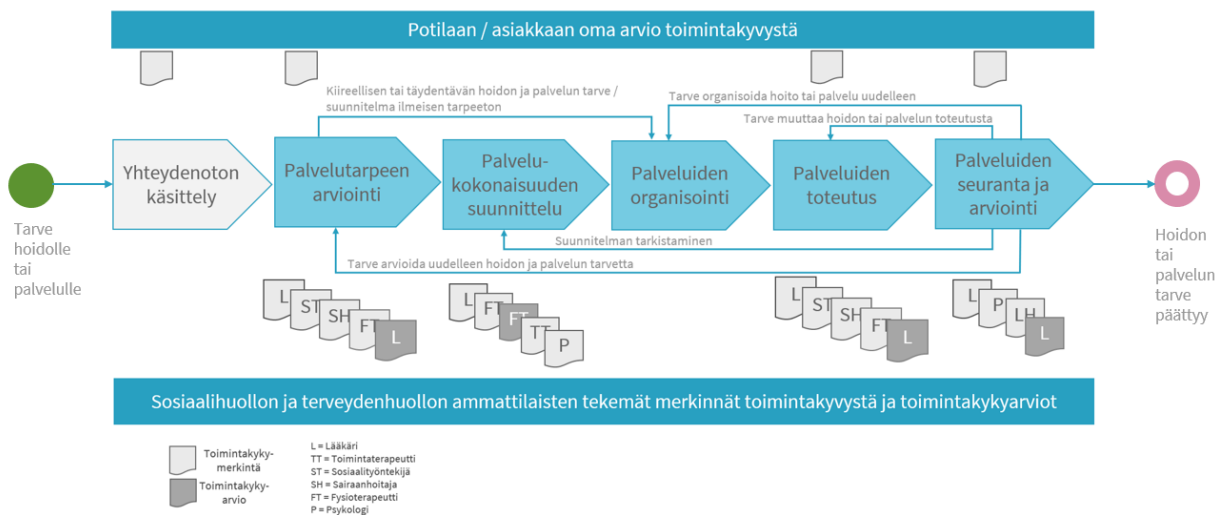
- [4.1 Toimintakykytiedon kirjaaminen asiakkaan palvelu- ja hoitoprosessissa sosiaali- ja terveydenhuollossa](#)
- [4.2 Toimijat](#)
- [4.3 Asiakirjat sosiaalihuollossa](#)
- [4.4 Näkymät ja otsikot terveydenhuollossa](#)

Tässä luvussa kuvataan, miten toimintakyvyn kirjaaminen näkyy asiakkaan palvelu- ja hoitoprosessissa sekä kuvataan toimijat, näkymät ja otsikot, joita käytetään toimintakykytiedon kirjaamisessa.

4.1 Toimintakykytiedon kirjaaminen asiakkaan palvelu- ja hoitoprosessissa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Asiakkaan tai potilaan toimintakykytietojen kirjaamisessa käytetään merkintä toimintakyvystä ja toimintakykyarvio -tietorakenteita. Merkintä toimintakyvystä on nimensä mukaisesti yksi asiakas- tai potilaskertomusmerkinnöistä, ja siihen kirjataan havaintoja asiakkaan toimintakyvystä. Toimintakykyarviota käytetään yhteenvedon tekemisessä asiakkaan toimintakyvystä ja arvioitaessa toimintakyvyssä tapahtuneita muutoksia.

Asiakkaan tai potilaan toimintakyvyn hyödyntäminen liittyy useaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- tai hoitoprosessin vaiheeseen. Palvelu- tai hoitoprosessi nähdään usein iteratiivisena, jossa toistuu suunnittelu, toteutus ja arviointi. Kaikissa näissä vaiheissa on tarpeellista huomioida toimintakyky ja siihen liittyvät merkinnät. Tulotilanteessa voidaan hyödyntää aiempaa tietoa toimintakyvystä. Esimerkiksi ensimmäinen poliklinikakäynti voi sisältää sekä tulotilanteen että hoidon suunnittelun siitä huolimatta, että hoidon tarpeen arviointi on tehty. Kuvassa 4.1 esitetään, miten palveluprosessin eri vaiheisiin on liitetty ammattihenkilöiden tekemiä merkintöjä ja arvioita. Potilas tai asiakas voi itse tuottaa toimintakykytietoa esimerkiksi erilaisten sovellusten tai mittarien avulla. Ammattihenkilö kirjaa henkilön itse tuottaman tiedon merkintään toimintakyvystä.

Kuva 4.1 Toimintakykytiedon kirjaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluprosessin vaiheissa.

4.2 Toimijat

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä moni eri ammattihenkilö arvioi asiakkaan toimintakykyä ja kirjaa tietoja tietojärjestelmiin. Toimintakykyä arvioivat mm. lääkärit, sosiaalityöntekijät ja -ohjaajat, kuntoutusohjaajat, sairaanhoitajat, lähihoitajat, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, psykoterapeutit, psykologit, puheterapeutit, ravitsemusterapeutit ja jalkaterapeutit. Siksi toimintakyvyn rakenteinen kirjaaminen on tarkoitettu käytettäväksi kaikille sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, jotka ovat listattu ammattihenkilöiksi Valvirassa ks. [sosiaali- ja terveydenhuollon ammattioikeudet](#).

4.3 Asiakirjat sosiaalihuollossa

Sosiaalihuollossa merkintä toimintakyvystä ja toimintakykyarvio ovat omat erilliset asiakirjansa. Näitä asiakirjoja voidaan laatia sosiaalihuollon kaikissa palvelutehtävissä, ja useiden sosiaalipalvelujen yhteydessä. Toimintakykyasiakirjojen laatiminen voi tapahtua kaikissa palveluprosesseissa, mutta asian vireille tulon käsittelyprosessissa toimintakykyasiakirjojen laatimiselle ei ole tunnistettu tarvetta. Esimerkiksi palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä on usein tarpeen tehdä kirjauksia henkilön toimintakyvystä, ja näissä tilanteissa on mahdollista käyttää merkintöjä ja arvioita. Tällöin toimintakykyasiakirjat voidaan liittää palvelutarpeen arvio -asiakirjan kanssa samaan asiaan ja prosessiin, jolloin ne täydentävät palvelutarpeen arvioon kirjattua kokonaisarviota asiakkaan tilanteesta. Palvelutarpeen arvio -asiakirjoihinkin voidaan kirjata yleisiä huomioita toimintakyvystä. Tarkemmat havainnot toimintakyvystä on tarkoituksenmukaista kirjata merkintään toimintakyvystä ja tarkempi arvio toimintakyvystä tai siinä tapahtuneista muutoksista kirjataan toimintakykyarvioon.

4.4 Näkymät ja otsikot terveydenhuollossa

Terveydenhuollossa merkintä toimintakyvystä ja toimintakykyarvio ovat kertomusmerkintöjä. Ne voidaan kirjata mille tahansa kertomuksen näkymälle. Koska toimintakykyhavainnot tehdään eri yhteyksissä ja eri vaiheissa, ne voidaan kirjata juuri niille näkymille, jotka sopivat hyvin ammattikäytäntöön tai jotka on erikseen määritetty eri ammattiryhmien hoitoprosessin mukaisesti.

Merkintä toimintakyvystä ja toimintakykyarvio kirjataan pääsääntöisesti kansallisen otsikon "Toimintakyky" alle. Toimintakyky-tietorakenteita voi käyttää muidenkin kansallisten otsikoiden alla, kun asiayhteys niin vaatii, esimerkiksi Testaus- ja arviointitulokset -otsikon alla.

5 Rakenteiset toimintakykytiedot

- [5.1 Merkintä toimintakyvystä](#)
 - [5.1.1 Asiakkaan tai perheen tietojen kirjaaminen merkintään](#)
 - [5.1.2 Havainnoinnin ajan ja paikan kirjaaminen merkintään](#)
 - [5.1.3 Toimintakykyhavaintojen kirjaaminen merkintään](#)
 - [5.1.3.1 Toimintakykymittarilla saatujen havaintojen kirjaaminen merkintään](#)
 - [5.1.3.2 Vapaamuotoisesti saatujen havaintojen kirjaaminen merkintään](#)
 - [5.1.4 Toimintakykymerkinnän laatimispäivän ja laatijan tiedot](#)
- [5.2 Toimintakykyarvio](#)
 - [5.2.1 Asiakkaan tai perheen tietojen kirjaaminen arvioon](#)
 - [5.2.2 Tarkoituksen, ajanjakson, tilanteen ja taustan kirjaaminen arvioon](#)
 - [5.2.3 Keskeisten toimintakykymerkintöjen liittäminen arvioon](#)
 - [5.2.4 Muutoksen kirjaaminen arvioon](#)
 - [5.2.5 Henkilön oman arvion ja ammattilaisen johtopäätösten kirjaaminen arvioon](#)
 - [5.2.6 Toimintakykyarvion laatimispäivän ja laatijan tiedot](#)

Tässä luvussa kuvataan, miten toimintakykytietoa kirjataan rakenteisesti. Potilaan tai asiakkaan toimintakyvystä tehtävien havaintojen kirjaamiseen käytetään *Merkintä toimintakyvystä*- ja *Toimintakykyarvio*-rakenteita. Merkintää käytetään, kun kirjataan yksittäisiä havaintoja kertomukseen. Arviota käytetään, kun merkintöjen pohjalta tehdään yhteenveto.

Merkinnässä ja arviossa käytetään luokituksia (taulukko 5), joiden avulla lisätään tiedon rakenteisuutta, luotettavuutta ja hyödynnettävyyttä.

Taulukko 5.1 Toimintakykymerkinnän ja -arvion eräissä kentissä käytettävät luokitukset.

Merkinnän tai arvion kenttä	Luokitus koodistopalvelimella
Toimintakyvyn havainnointipaikka	THL - Havainnointipaikka (esim. vakituinen asunto, sote-toimipaikka)
Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi	THL - ICF Toimintakykykäsitteiden luokitus
Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi	THL - Tautiluokitus ICD-10 (kirjataan käyttäen ICD-10 -koodia Z55-65)
Toimintakykyhavainnon aihekoodin ICF-taranne	THL - ICF-toimintakykytarkenteet
Havainnointimenetelmä*	THL - Toimintakykymittarit
Toimintakyvyn muutos luokiteltuna	Hoitotyö - Tulosluokitus (SHTuL) (ennallaan, huonontunut, parantunut)
Nimi (viitattavaan asiakirjaan, vain sosiaalihuollossa)	Sosiaalihuolto - Asiakasasiakirjatyyppi
Palveluyksikkö	THL - SOTE-organisaatiorekisteri
Ammattinimike*	Valvira - Ammattioikeudet

*= pakollinen tai ehdollisesti pakollinen (kirjataan aina, tai kun tietyt ehdot täyttyvät)

5.1 Merkintä toimintakyvystä

Merkintä toimintakyvystä on kertomusmerkintä, johon kirjataan havainnot potilaan tai asiakkaan toimintakyvystä tai siihen vaikuttavista ympäristötekijöistä. Havainnoinnissa voidaan hyödyntää toimintakykymittareita tai havainnot voidaan saada vapaamuotoisemmin esimerkiksi haastattelusta.

Yksi merkintä toimintakyvystä voi sisältää yhden tai useamman havainnon, jotka kirjataan samalla kirjauskerralla. Tämä kirjaamistapa tukee ammattilaisten käytäntöä, jossa ammattilainen arvioi asiakkaan toimintakykyä ja ympäristötekijöitä monipuolisesti ja tekee yhdellä käyntikerralla useita toimintakykyhavainnoita. Kukin havainnot kirjataan erikseen, mutta samaan kertomusmerkintään. Näin merkintä toimintakyvystä muodostuu useiden havaintojen luettelosta. Havainnot toimintakykyyn liittyvästä ympäristöstä ja arvioitavan henkilön yksilötekijöistä, eli kontekstuaalisista tekijöistä, kirjataan samoin kuin havainnot toimintakyvystä. Havaintojen lisäksi merkintään kirjataan havainnoinnin päivämäärä, havainnointipaikka ja havainnoitsijaa koskevat tiedot. Merkintä sisältää aina myös tiedot asiakkaasta ja sosiaalihuollossa tarvittaessa tiedot useasta asiakkaasta

Toimintakykymerkinnässä on muutamia pakollisia tai ehdollisesti pakollisia kenttiä. Ne on merkitty tähdellä (*). Pakollisuus tarkoittaa sitä, että kentät on toteutettu järjestelmiin niin, että merkintää tehdessä ja asiakirjaa laadittaessa kenttiin tulee aina tai tiettyjen ehtojen täytyessä kirjata tiedot. Kirjaamisessa tulee kuitenkin käyttää kaikkia tarpeellisia kenttiä.

5.1.1 Asiakkaan tai perheen tietojen kirjaaminen merkintään

Merkintään toimintakyvystä tallennetaan asiakkaan yksilöintitiedot.

Asiakas

Sosiaalihuollossa Asiakas -tietokokonaisuus on toistuva ja asiakirja on mahdollista liittää usean asiakkaan, yleensä perheen, yhteiseen asiaan ja laatia heille yhteiseksi. Tällöin toimintakykyhavaintojen tulee koskea koko perhettä yhteisesti. Yhteiseen asiaan ei siis tule kirjata vain yhtä perheenjäsentä koskevaa toimintakykytietoa, vaan tarvittaessa kullekin perheenjäsenelle tulee avata oma asia yksilökohtaisten toimintakykytietojen kirjaamiseksi.

- **Sukunimi.*** Kenttään kirjataan asiakkaan sukunimi.
- **Etunimet.*** Kenttään kirjataan asiakkaan etunimet.
- **Henkilötunnus.*** Kenttään kirjataan asiakkaan henkilötunnus. Mikäli asiakkaalla ei ole henkilötunnusta, käytä kenttää "tilapäinen yksilöintitunnus".
- **Tilapäinen yksilöintitunnus.*** Kenttään kirjataan asiakkaan tilapäinen yksilöintitunnus, mikäli asiakkaalla ei ole henkilötunnusta.

5.1.2 Havainnoinnin ajan ja paikan kirjaaminen merkintään

- **Toimintakyvyn havainnointipäivämäärä.** Kenttään kirjataan päivämääränä ajankohta, jolloin henkilön toimintakykyä on havainnoitu tai mitattu. Esimerkki: 4.9.2023. Havainnointiajankohta ei ole välttämättä sama kuin toimintakykytiedon tai -havainnon kirjaamisen ajankohta, joten tätä kenttää on mahdollista käyttää ilmaisemaan kirjaamisajankohtaa aiempia päivämääriä.
- **Toimintakyvyn havainnointipaikka.** Kenttään kirjataan luokituksen avulla paikka, jossa henkilön toimintakykyä on havainnoitu. Havainnointipaikka voi olla esimerkiksi vakituinen asunto, kuten koti tai esimerkiksi sote-toimipaikka, kun havainnointi toteutetaan vastaanotolla. Kun havainnointipaikkaa vastaavaa luokkaa ei löydy luokituksen muista luokista, valitaan "Muu paikka". Koodi valitaan [THL - Havainnointipaikka](#) -luokituksesta. Esimerkki: 4 = Työ tai työtoimintapaikka.

- **Lisätiedot toimintakyvyn havainnointipaikasta.** Kenttään kirjataan vapaana tekstinä lisätietoja havainnointipaikasta ja kuvataan luokituksesta valittua luokkaa tarkemmin. Lisätietoja annetaan erityisesti silloin, kun luokituksesta on valittu luokka "Muu paikka".

5.1.3 Toimintakykyhavaintojen kirjaaminen merkintään

Toimintakykyhavainnon kenttiin kirjataan yksittäistä toimintakykyhavaintoa koskevat tiedot. Toimintakykyhavainto on toisteinen, joten kirjaamisessa voidaan täyttää niin monta toimintakykyhavaintoa kuin on tarve. Näin olennaiset havainnot asiakkaan toimintakyvystä saadaan kirjattua yhteen merkintään toimintakyvystä.

Havaintoja voidaan joko tehdä erilaisilla mittareilla tai ne saadaan jollain muulla tavalla (esim. haastattelemalla tai havainnoimalla asiakkaan/potilaan toimintakykyä ja ympäristökijöitä).

Toimintakykyhavaintoon kirjataan, onko havainnointiin käytetty tiettyä mittaria tai menetelmää. Tämän tiedon avulla erotellaan, käytetäänkö menetelmää vai tehdäänkö havainnointi muulla tavoin. Valinnan perusteella tietojärjestelmä näyttää kirjaajalle tarvittavat tietokentät, joihin yksittäisiä toimintakykyhavaintoja koskevat tiedot kirjataan.

- **Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää.* (Kyllä/ei -kytkin)**
 - Valitse "kyllä", kun havainnoinnissa käytetään tiettyä mittaria tai menetelmää
 - Valitse "ei", kun havainnointi tehdään muulla tavoin kuin tietyllä mittarilla (esimerkiksi haastattelemalla tai havainnoimalla)

5.1.3.1 Toimintakykymittarilla saatujen havaintojen kirjaaminen merkintään

Kun käytetään jotain menetelmää, välinettä tai mittaria ("Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää" -kytkin = kyllä), käytetään havaintojen kirjaamisessa seuraavia tietokenttiä:

- **Havainnointimenetelmä.***
 - Kenttään kirjataan [THL – Toimintakykymittarit](#) luokituksen avulla henkilön toimintakyvyn havainnoinnissa käytetty mittari tai mittarin osa-alue. Esimerkki: 1092 = Impact on Participation and Autonomy -mittarin osa-alue 2: rooli perheessä.
 - Mikäli henkilön toimintakyvyn havainnoinnissa käytetty mittari tai sen osa-alue ei löydy luokituksista, valitaan sieltä "muu mittari, väline".
 - Kenttä on pakollinen, jos kenttään "Havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää" on vastattu "Kyllä".
 - HUOM! Toimintakykymittarit-luokitukseen voi ehdottaa lisää arviointimenetelmiä ja niitä lisätään luokitukseen vuosittaisessa päivityksessä. Linkki lomakkeeseen, jolla voi ehdottaa lisää mittareita mittariluokitukseen on luvussa 7.
- **Lisätiedot havainnointimenetelmästä.***
 - Kenttään kirjataan vapaana tekstinä lisätietoja henkilön toimintakyvyn havainnoinnissa käytetystä mittarista.
 - Tämä kenttä on pakollinen, jos kenttään "Havainnointimenetelmä" on valittu luokituksista luokka "Muu mittari, väline". Silloin kenttään kirjataan käytetyn välineen tai mittari nimi ja sen mahdollinen versionumero.
- **Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi.***
 - Mittaria käytettäessä tähän kenttään kirjataan [THL - ICF Toimintakykykäsitteiden luokituksen](#) avulla henkilön toimintakykyä koskevan mittarin aihe, ilmiö tai käsite, mikäli mittarin tulos on määriteltävissä yhdellä koodilla. Esimerkki: Käden puristusvoima mittaa vain yhtä

toimintakykyaihetta: B7300 = Yksittäisten lihasten ja lihasryhmien voima ja teho. Monen mittarin tuloksia ei voi kuvata vain yhdellä ICF-aihekoodilla, koska mittarilla voi olla kymmeniä koodeja, jotka kuvaavat mittarin kysymysten sisältöä. Näissä tilanteissa mittarin sisältö kuvataan kentässä "Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus". Tämä kenttä on pakollinen, jos kenttä "toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus" on tyhjä. HUOM! [TOIMIA-tietokannassa](#) kuvattujen mittareiden ICF-koodit löytyvät kohdista "Mittarit osien ICF-koodit" tai "Mittarin tuloksen ICF-koodi".

- **Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus.***

- Mittaria käytettäessä tähän kenttään kuvataan vapaana tekstinä aihe, mitä koko mittari mittaa, esimerkiksi masennusta tai sosiaalista toimintakykyä. HUOM! Kenttää käytetään myös vapaamuotoisesti saatujen havaintojen aiheen kuvaamiseen (ks. luku 5.1.3.2).
- Tämä kenttä on pakollinen, jos kentät "Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi" ja "Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi" ovat tyhjiä.

- **Toimintakykyhavainnon tulos lukuarvona.***

- Kenttään kirjataan [THL – Toimintakykymittarit](#) - luokituksesta valitulla havainnointimenetelmällä saatu henkilön toimintakykyä koskevan havainnoinnin tulos lukuarvona. Lukuarvotuloksella tarkoitetaan numeerista, mitattua tulosta siitä, millainen asiakkaan toimintakyky on kyseisellä mittarilla. Tulos voi olla havainnointimenetelmän kokonaistulos, osa-alueen tulos tai yksittäisen osion (kysymyksen tai väitteen) tulos.
- Tämä kenttä on pakollinen, jos kenttä "Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä" jätetään tyhjäksi.

- **Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä.***

- Kenttään kirjataan vapaana tekstinä tarvittaessa lukuarvotietoja täydentäviä tietoja, kuten mittayksikkö, lyhyt analyysi tai päätelmä mittaustuloksesta esimerkiksi verrattuna viitearvoihin. Jos mittaus keskeytyy, kirjataan vapaana tekstinä myös tyhjä tulos ja tarpeen mukaan keskeytymisen syy.
- Kenttä on pakollinen, jos kenttä "Toimintakykyhavainnon tulos lukuarvona" jätetään tyhjäksi.

Tämän lisäksi mittaustulosten kirjaamisessa voidaan tarvittaessa käyttää myös luvussa 5.1.3.2 lueteltuja kenttiä.

5.1.3.2 Vapaamuotoisesti saatujen havaintojen kirjaaminen merkintään

Kun henkilön toimintakykyä arvioidaan haastattelussa tai vapaasti havainnoiden ("Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää" -kytkin = ei), käytetään havaintojen kirjaamisessa seuraavia tietokenttiä:

- **Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi.***

- Kenttään kirjataan [THL - ICF Toimintakykykäsitteiden luokituksen](#) avulla henkilön toimintakykyä koskevan havainnon aihe, ilmiö tai käsite. Esimerkki: D720 = Henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus. Tämä kenttä on pakollinen, jos kenttä "toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus" on tyhjä.

- **Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi.**

- Kenttään kirjataan [THL - Tautiluokitus ICD-10](#) luokituksen avulla henkilön toimintakykyä koskevan havainnon aihe, ilmiö tai käsite. Kirjaamisessa käytetään ICD-10 -koodeja Z55-65 kuvaamaan olosuhteita tai ongelmia, joilla yhteys toimintakykyyn. Esimerkki: Z59.1 = Huonot asumisolot. HUOM! Tässä ei ole kyseessä taudinmääritys tai diagnosointi. Eensisijaisesti ICD-10 luokituksen koodeja käytetään tulosyiden, käyntisyiden ja diagnoosien kirjaamiseen, kuten [yleisoppaan luvussa 9](#) on ohjeistettu.

- **Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus.***
 - Haastateltaessa tai havainnoidessa tähän kenttään kuvataan vapaana tekstinä henkilön toimintakykyä koskevan havainnon aihetta, ilmiötä tai käsitettä. Jos aiheena on toimintakykyyn vaikuttava ympäristötekijä, tätä kenttää käytetään myös sen kirjaamiseen. HUOM! Kenttää käytetään myös toimintakykymittarin sisällön kuvaamiseen (ks. luku 5.1.3.1)
 - Tämä kenttä on pakollinen, jos kentät "Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi" ja "Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi" ovat tyhjiä.
- **Toimintakykyhavainnon aihekoodin ICF-tarkenne.**
 - Kenttään kirjataan [THL - ICF-toimintakykytarkenteet](#) -luokituksen avulla henkilön toimintakykyä koskevan havainnon aihetta kuvaavan ICF-luokan tarkenne. ICF-tarkenteella kuvataan suorituskyvyn ja tason määrää, edistävää tai rajoittavaa ympäristötekijää sekä ruumiinrakenteen vajavuuden sijaintia, määrää tai luonnetta. Esimerkiksi, jos havainnossa kuvataan henkilön suoritustasoa (selviytymistä omassa arjessaan kaikilla niillä apuvälineillä ja muilla tukimuodoilla, jotka ovat henkilön käytettävissä), valitse suoritustasoa kuvaava tarkenne (esimerkki: A1 = Ei ongelmaa suoritustasossa). Jos sen sijaan havainnossa kuvataan henkilön suorituskykyä (eli hänen kykyä toimia standardoiduissa olosuhteissa ilman apuvälineitä tai muuta tukea), valitse suorituskykyä kuvaava tarkenne (esimerkki: B3 = Kohtalainen ongelma suorituskyvyssä). Kun kuvaat ympäristötekijöitä, valitse niitä kuvaava tarkenne (esimerkki: C11 = Merkittävästi edistävä ympäristötekijä). Kun kuvaat ruumiinrakenteita, käytä niitä kuvaavia tarkenteita (esimerkki: D3.2 = Vajavuus oikealla puolella)
- **Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä.***
 - Kenttään kirjataan henkilön toimintakykyä koskevan havainnon tulos vapaamuotoisena tekstinä. Jos havainnointi keskeytyy, myös tyhjä tulos ja tarpeen mukaan keskeytymisen syy kirjataan vapaamuotoisena tekstinä.
 - Vapaamuotoisesti saadut tulokset kirjataan tähän kenttään, sillä vapaamuotoisesti havainnoiden saatua tulosta ei voida ilmaista lukuarvona. Tämä kenttä on pakollinen, kun täten kenttä "Toimintakykyhavainnon tulos lukuarvona" jätetään tyhjäksi.
- **Havaittu toimintakykyrajoite on pysyvä.**
 - Kytkimen avulla kenttään kirjataan tieto siitä, onko havaittu toimintakykyrajoite, kuten esimerkiksi näkövamma, pysyvä. Tällöin valitaan kytkimestä "kyllä". Pysyvyystieto voidaan kirjata vain silloin, jos rajoite on todettu pysyväksi terveydenhuollossa, esimerkiksi lääkärin toimesta. Pysyvät toimintakykyrajoitteet liittyvät pääsääntöisesti fyysiseen toimintakykyyn.
- **Toimintakykyrajoitteen alkamispäivä.**
 - Kenttään kirjataan päivämääränä tieto siitä, milloin toimintakykyrajoite on alkanut. Tyypillisesti alkamisaika on toimintakykymerkinnän tallennushetki, mutta alkamispäivä voi olla myös menneisytyössä. Alkamispäivä voi olla esimerkiksi päivä, jolloin lääkäri totesi näkövamman. Tiedon lähteenä on terveydenhuolto.
- **Toimintakykyrajoitteen päättymispäivä.**
 - Kenttään kirjataan päivämääränä tieto siitä, milloin toimintakykyrajoite on päättynyt. Toimintakykyrajoitetiedon voimassaolo voidaan päättää, kun toimintakykyrajoitetta ei enää ole. Päättämisen yhteydessä annetaan perustelu pysyvän toimintakykyrajoitteen päättämiseksi. Päättäneiden toimintakykyrajoitteiden merkintöjä voi hakea arkistosta. Kenttää ei käytetä, jos toimintakykyrajoite on pysyvä. Tiedon lähteenä on terveydenhuolto.
- **Toimintakykyrajoitteen päättymisen perustelut.**

- Kenttään kirjataan vapaana tekstinä toimintakykyrajoitteen päättämisen syy. Tiedon lähteenä on terveydenhuolto. Kenttä on pakollinen, jos kirjataan toimintakykyrajoitteen päättymispäivä.

5.1.4 Toimintakykymerkinnän laatimispäivän ja laatijan tiedot

- **Toimintakykymerkinnän laatimispäivämäärä.**
 - Kenttään kirjataan merkinnän laatimisen päivämäärä.
- **Toimintakykymerkinnän laatijan tiedot.** Nimi ja ammattinimike ovat pakollisia ja täytetään aina (automaattinen täyttö).
 - Otsikon alle merkitään yksilöidysti tiedot toimintakykymerkinnän laatijasta. Nämä tiedot ovat pakollisia.
 - **Sukunimi.*** Kenttään kirjataan ammattihenkilön sukunimi.
 - **Etunimet.*** Kenttään kirjataan ammattihenkilön etunimi.
 - **Palveluüksikkö.** Kenttään kirjataan palveluüksikön nimi [THL - SOTE-organisaatiorekisterin](#) avulla. Esimerkki: 1.2.246.10.1012636.10.1.1.100768 = Espoon keskuksen lastensuojelu, Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi.
 - **Ammattinimike.*** Kenttään kirjataan toimintakykymerkinnän laatijan ammattinimike [Valvira - Ammattioikeudet](#) -luokituksen avulla. Jos laatijalla on useita ammattinimikkeitä, kenttään kirjataan se ammattinimike, minkä roolissa laatija ensisijaisesti tietoa kirjatessaan toimii.

5.2 Toimintakykyarvio

Toimintakykyarvio on asiakirja, joka sisältää palvelunantajan ja potilaan tai asiakkaan yhdessä tekemän arvion asiakkaan toimintakyvystä tai toimintakyvyn muutoksesta.

Se on ammattilaisen kirjaama tilanne- tai kontekstisidonnainen arvio. Toimintakykyarvio voi koskea tiettyä tilannetta tai toimintakyvyn osa-aluetta, esimerkiksi fyysistä tai sosiaalista toimintakykyä. Toimintakykyarvion voi tehdä mihin tahansa käyttötarkoitukseen, jossa on tarpeen tuottaa yhteenveto asiakkaan toimintakyvystä. Tämä asiakirja laaditaan esimerkiksi hoidon- tai palvelutarpeen arvion yhteydessä. Terveydenhuollossa sen voi liittää suunnitelmaan, lausuntoon, palautteeseen tai todistukseen.

Toimintakykyarviossa on joitakin pakollisia tai ehdollisesti pakollisia kenttiä. Ne on merkitty tähdellä (*). Pakollisuus tarkoittaa sitä, että kentät on toteutettu järjestelmiin niin, että merkintää tehdessä ja asiakirjaa laadittaessa kenttiin tulee aina tai tiettyjen ehtojen täytyessä kirjata tiedot. Kirjaamisessa tulee kuitenkin käyttää kaikkia tarpeellisia kenttiä.

5.2.1 Asiakkaan tai perheen tietojen kirjaaminen arvioon

Toimintakykyarvioon tallennetaan asiakkaan yksilöintitiedot.

- **Asiakas.**

Sosiaalihuollossa Asiakas -tietokokonaisuus on toistuva ja asiakirja on mahdollista liittää usean asiakkaan, yleensä perheen, yhteiseen asiaan ja laatia heille yhteiseksi. Tällöin arvioidaan perheen yhteistä toimintakykyä yksilön toimintakyvyn sijaan. Yhteiseen asiaan ei siis tule kirjata vain yhtä perheenjäsentä koskevaa

toimintakykytietoa, vaan tarvittaessa kullekin perheenjäsenelle tulee avata oma asia yksilökohtaisten toimintakykytietojen kirjaamiseksi.

- **Sukunimi.** Kenttään kirjataan asiakkaan sukunimi.
- **Etunimet.** Kenttään kirjataan asiakkaan etunimet.
- **Henkilötunnus.*** Kenttään kirjataan asiakkaan henkilötunnus. Mikäli asiakkaalla ei ole henkilötunnusta, käytä kenttää "tilapäinen yksilöintitunnus".
- **Tilapäinen yksilöintitunnus.*** Kenttään kirjataan asiakkaan tilapäinen yksilöintitunnus, mikäli asiakkaalla ei ole henkilötunnusta.

5.2.2 Tarkoituksen, ajanjakson, tilanteen ja taustan kirjaaminen arvioon

Toimintakykyarviossa on seuraavat kentät:

- **Toimintakykyarvion tarkoitus.**
 - Kenttään kirjataan vapaana tekstinä kuvaus mihin tarkoitukseen toimintakykyarvio laaditaan. Toimintakykyarvio voidaan laatia esimerkiksi päätöksenteon tueksi. Kenttään voidaan myös kirjata, että tarkoituksena on tietyn toimintakyvyn osa-alueen, esimerkiksi sosiaalisen toimintakyvyn arviointi. Toimintakykyä voidaan tarkastella monenlaisista ammatillisista näkökulmista ja moniin eri tarpeisiin ja tarkoituksiin liittyen.
- **Toimintakykyarvion ajanjakso aikavälinä.**
 - Kenttien avulla kirjataan toimintakykyarvion ajanjakso. Tietokokonaisuutta käytetään, jos arvioidaan toimintakyvyn muutosta tietyllä aikavälillä. Mikäli arvio tehdään tiettyinä päivinä, eikä se kohdistu tiettyyn ajanjaksoon, sama päivämäärä voidaan merkitä sekä alkamispäiväksi että päättymispäiväksi. Ajanjakso voidaan myös jättää merkitsemättä ja kentät tyhjäksi, jolloin asiakirjan laatimispäivämäärä kuvaa arviointipäivää.
 - **Alkamispäivä.** kirjataan päivämääränä, esimerkiksi 15.10.2020.
 - **Päättymispäivä.** kirjataan päivämääränä, esimerkiksi 16.11.2020.
- **Toimintakykyarvion ajanjakso tekstinä.**
 - Kenttään kirjataan vapaana tekstinä arvion ajanjakso silloin, kun tarkkaa aikaväliä ei voida määrittellä, esimerkiksi 'viime kesästä lähtien'. Kenttää käytetään, jos arvioidaan toimintakyvyn muutosta tietyllä aikavälillä.
- **Toimintakyvyn arviointitilanne.**
 - Kenttään kirjataan kuvaus tilanteesta, jossa ammattihenkilö arvioi henkilön toimintakykyä. Kenttään kirjataan esimerkiksi seuraavat tiedot: milloin ja miten toimintakykyä arvioidaan ja missä sitä arvioidaan. Toimintakykyä voidaan arvioida esimerkiksi henkilön kotona, koulussa, työpaikalla, vuodeosastolla, kuntoutumisen aikana tai sen jälkeen, muiden tukemana, apuvälineiden tuella tai omatoimisesti ilman tukea.
- **Toimintakykyarvion taustatiedot** -kokonaisuuteen kirjataan toimintakykyarvion kannalta olennaiset taustatiedot, kuten keskeiset tiedot asiakkaan elämäntilanteesta tai terveydentilasta.
 - **Taustatiedot elämäntilanteesta tai terveydentilasta.**
 - Tähän kenttään kirjataan vapaana tekstinä toimintakykyarvion laatimishetkellä merkitykselliset taustatiedot henkilön elämäntilanteesta tai terveydentilasta. Jos käytössä on taustatietojen liittäminen tunnisteiden avulla, tähän kenttään ei tarvitse kirjata

tietoja uudelleen, vaan tuoda muualla kirjatut tiedot tunnisteiden avulla seuraavaan kenttään.

- **Toimintakykyarvioon liittyvän tiedon tunniste.**
 - **OID.** Tähän merkitään viittaus toimintakykyarvion kannalta olennaisen muun asiakirjan tai tiedon yksilöintitunnukseen. Muita asiakirjoja ja tietoja, joihin voi viitata, ovat esimerkiksi palvelutarpeen arviot, esitiedot, epikriisi, diagnoosi tai riskitieto. Tavoitetilassa laatija ei kirjaa viitattavien asiakirjojen tietoja käsin, vaan valitsee järjestelmän tuottamasta listauksesta oikeat asiakirjat, ja järjestelmä tuottaa muut tarvittavat tiedot automaattisesti tämän valinnan perusteella. Tarvittaessa käytetään toisteisia kenttiä, kun halutaan viitata useampaan kuin yhteen muuhun asiakirjaan.
 - **Nimi.** Tähän kenttään kirjataan koodina viitattavan asiakirjan nimi. Esimerkki: 15024 = Vammaispalvelujen toteuttamissuunnitelma. (Tätä kenttää käytetään vain sosiaalihuollossa).

5.2.3 Keskeisten toimintakykymerkintöjen liittäminen arvioon

- **Keskeiset toimintakykymerkinnät.**
 - Tähän kenttään kirjataan viittaus arvion kannalta oleellisiin merkintöihin toimintakyvystä.
 - Tämä kenttä ei ole tarkoitettu asiakirjan laatijan kirjaamaksi, vaan tavoitetilassa tietojärjestelmä tuottaa automaattisesti tiedot merkinnöistä, joista ammattihenkilö voi valita arvion kannalta oleelliset merkinnät. Tavoitetilassa tässä mainitut merkinnät olisivat linkkejä kyseisiin merkintöihin.
 - Tarvittaessa käytetään toisteisia kenttiä, kun halutaan viitata useampaan kuin yhteen merkintään.

5.2.4 Muutoksen kirjaaminen arvioon

Toimintakyvyn muutos -kenttiin kirjataan tiedot henkilön toimintakyvyssä mahdollisesti tapahtuneista muutoksista erilaisissa toimintakykyhavainnoissa. Kentät ovat on toisteisia. Näin ollen voidaan kirjata niin monen mittarin tuloksen tai muulla tavoin saadun havainnon muutos, kuin on tarpeellista.

Ensin kuvataan, missä toimintakykyhavainnon aiheessa tai millä mittarilla arvioitua muutosta kuvataan. Tämä kirjataan yhteen tai useampaan kenttään seuraavista kentistä:

- **Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi.**
 - Kenttään kirjataan [THL - ICF Toimintakykykäsitteiden luokituksen](#) avulla henkilön toimintakykyä koskevan havainnon aihe, ilmiö tai käsite, johon liittyyvää toimintakyvyn muutosta kuvataan.
- **Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi.**
 - Kenttään kirjataan [THL - Tautiluokitus ICD-10](#) avulla henkilön toimintakykyä koskevan havainnon aihe, ilmiö tai käsite, johon liittyyvää toimintakyvyn muutosta kuvataan. Kirjaamisessa käytetään ICD-10 -koodeja Z55-65 kuvaamaan olosuhteita tai ongelmia, joilla yhteys toimintakykyyn. Esimerkki: Z59.1 = Huonot asumisolot. HUOM! Tässä ei ole kyseessä taudinmääritys tai diagnosointi. Ensisijaisesti ICD-10 luokituksen koodeja käytetään tulosityiden, käyntisyiden ja diagnoosien kirjaamiseen, kuten [yleisoppaan luvussa 9](#) on ohjeistettu.
- **Havainnointimenetelmä.**

- Kenttään kirjataan [THL - Toimintakykymittarit](#)-luokituksen avulla henkilön toimintakyvyn havainnoinnissa käytetty menetelmä tai mittari, jonka antamalla tuloksilla muutoksia havaitaan.

- **Havainnointimenetelmän tai havainnon aiheen kuvaus.**

- Kenttään kirjataan vapaana tekstinä lisätietoja, joilla tarvittaessa tarkennetaan seuraaviin kenttiin valittua luokituksen luokkaa: Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi, Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi ja Havainnointimenetelmä. Jos em. kenttiä ei ole käytetty, tähän kenttään voidaan kuvata asiakkaan toimintakykyä koskevan havainnon aihetta vapaamuotoisesti.

Tämän jälkeen kirjataan havaittu muutos kyseissä aiheessa tai mittarilla. Tämä kirjataan yhteen tai useampaan kenttään seuraavista kentistä:

- **Toimintakyvyn muutos lukuarvona.**

- Kenttään kirjataan toimintakyvyn mittaustuloksen muutos lukuarvona. Kenttään kirjataan kahden mittaustuloksen välinen numeerinen muutos.

- **Toimintakyvyn muutos luokiteltuna.**

- Kenttään kuvataan toimintakyvyssä tapahtunutta muutosta [Hoitotyö - Tuloluokitus \(SHTuL\)](#)-luokituksen avulla valitsemalla arvojoukosta joko ennallaan (EN), huonontunut (HUO) tai parantunut (PA). Vain näitä kolmea luokkaa käytetään.

- **Toimintakyvyn muutos tekstinä.**

- Kenttään kirjataan vapaana tekstinä toimintakyvyn muutoksen tulkinta mittaustuloksen perusteella tai kuvataan muutosta ilman mittausta.

5.2.5 Henkilön oman arvion ja ammattilaisen johtopäätösten kirjaaminen arvioon

- **Henkilön oma arvio toimintakyvystään.**

- Kenttään kirjataan vapaana tekstinä henkilön itse kertoma arvio omasta toimintakyvystään.

- **Ammattihenkilön johtopäätökset ja tarvittavat jatkotoimenpiteet.***

- Kenttään kirjataan vapaana tekstinä ammattihenkilön näkemys ja yhteenveto asiakkaan toimintakyvystä ja tarvittavista jatkotoimenpiteistä. Kenttään voidaan kirjata myös kokonaisarvio toimintakyvystä silloin, kun ei arvioida toimintakyvyn muutosta. Johtopäätökset voivat sisältää ennusteen toimintakyvyn kehittymisestä interventioilla tai ilman sekä ehdotukset toimintakyvyn ylläpitämiseksi tai parantamiseksi.
- Tämä kenttä on pakollinen ja täytetään aina.

5.2.6 Toimintakykyarvion laatimispäivän ja laatijan tiedot

- **Toimintakykyarvion laatimispäivämäärä.**

- Kenttään kirjataan arvion laatimisen päivämäärä, esimerkiksi 10.12.2020

- **Toimintakykyä arvioivan ammattihenkilön tiedot.** Nimi ja ammattinimike ovat pakollisia ja täytetään aina (automaattinen täyttö).

- Otsikon alle merkitään arvion tehneen ammattihenkilön yksilöivät tiedot.
 - **Sukunimi.*** Kenttään kirjataan ammattihenkilön sukunimi.
 - **Etunimet.*** Kenttään kirjataan ammattihenkilön etunimi.

- **Palveluyksikkö.** Kenttään kirjataan palveluyksikön nimi [THL - SOTE-organisaatiorekisterin](#) avulla. Esimerkki: 1.2.246.10.1012636.10.1.1.100768 = Espoon keskuksen lastensuojelu, Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi.
- **Ammattinimike.*** Kenttään kirjataan toimintakykymerkinnän laatijan ammattinimike [Valvira - Ammattioikeudet](#). Jos laatijalla on useita ammattinimikkeitä, kenttään kirjataan se ammattinimike, minkä roolissa laatija ensisijaisesti tietoa kirjatesaan toimii.

6 Kirjaamisesimerkit

Kirjaamisesimerkeillä selkeytetään asiakkaan toimintakyvystä tehtyjen havaintojen (merkintä toimintakyvystä) ja niiden perusteella tehtävän yhteenvedon (toimintakykyarvio) kirjaamista käytännössä. Esimerkit ovat prototyyppejä, jotka on tehty ennen yhtäkään tietojärjestelmätoteutusta.

Esimerkit ovat sekä terveydenhuollosta (Liite 1) että sosiaalihuollosta (Liite 2). Niiden avulla havainnollistetaan, miten toimintakykytieto voidaan kirjata rakenteisesti tietojärjestelmään, jossa rakenteinen kirjaaminen on mahdollista. Tällöin osa tiedoista voidaan tuoda kenttiin automaattisella täytöllä, jolloin kirjaaja kirjaa vain tuloja. Lisäksi näytetään, miten perinteisesti vapaatekstikenttään kirjattu toimintakykytieto jäsentyy rakenteiseksi tiedoksi käyttämällä merkinnän ja arvion kenttiä (Liite 3).

Esimerkkien yhteydessä käytettävät käsitteet, kuten kenttien nimet, on selitetty luvussa [5 Rakenteiset toimintakykytiedot](#).

Esimerkit löydät liitteistä 1-3:

- [Liite 1: Toimintakykymerkinnän ja -arvion mukainen kirjaaminen terveydenhuollossa](#)
- [Liite 2: Toimintakykyarvio sosiaalihuollossa](#)
- [Liite 3: Toimintakykyarvion kirjaaminen vapaana tekstinä terveydenhuollossa](#)

7 Muut asiaan liittyvät ohjeistukset ja oppaat

Tähän lukuun on koottu linkit muualla oleviin toimintakykyyn ja sen tiedonhallintaan liittyviin materiaaleihin, joita kirjaajat ja tietojärjestelmätoimittajat voivat hyödyntää.

- [7.1 Yleisoppaat](#)
- [7.2 Toimintakykytiedon ymmärtämistä tukevat materiaalit](#)
- [7.3 Toimintakyvyn mittaamista ja arviointia tukevat suositukset](#)
- [7.4 Ohje uusien mittarien ehdottamisesta toimintakykymittarit-luokitukseen](#)
- [7.5 Toimintakykytiedon tietorakenteet](#)
- [7.6 Toimiameta - Toimintakykymittareiden ja aiheiden metatietopalvelu](#)

7.1 Yleisoppaat

Toimintakykytiedon kirjaamisessa noudatetaan muilta osin yleisoppaita.

- [Kauvo Taina, Virkkunen Heikki \(2022\). Potilastiedon kirjaamisen yleisopas. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.](#)
- [Lehmuskoski Antero, Palm Niina, Suhonen Marko \(2023\). Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollon toimijoille. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Kansaneläkelaitos.](#)

7.2 Toimintakykytiedon ymmärtämistä tukevat materiaalit

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämillä nettisivuilla löytyy runsaasti tietoa, jonka avulla kirjaaja voi oppia lisää toimintakyvyn arvioinnista ja ICF-luokituksen käytöstä.

- [Toimintakyky](#)
- [ICF-luokitus](#)

ICF-luokituksen koodit ja niiden määritelmät ovat saatavilla digitaalisesta julkaisusta.

- [ICF Yksityiskohtainen luokitus ja määritelmä](#)

7.3 Toimintakyvyn mittaamista ja arviointia tukevat suositukset

TOIMIA-tietokannassa on julkaistu yli 100 toimintakykymittarin perustiedot ja soveltuvuusarviot erilaisiin käyttötarkoituksiin. Lisäksi sieltä löytyy yli 20 asiantuntijoiden laatimaa suositusta ja ohjetta toimintakyvyn mittaamisesta erilaisissa käyttötilanteissa. Tietokanta on ilmainen ja avoin työväline kaikille toimintakyvyn mittaamisesta ja arvioinnista kiinnostuneille asiantuntijoille ja ammattilaisille. TOIMIA-tietokanta on kehitetty kansallisessa Toimintakyvyn mittaamisen ja arvioinnin asiantuntijaverkostossa TOIMIA:ssa. Tietokanta avattiin käyttäjille vuonna 2011. TOIMIA-verkoston asiantuntijaryhmät tuottavat ja päivittävät tietokannan sisältöä. THL koordinoi TOIMIA-verkostoa ja ylläpitää tietokantaa. TOIMIA-tietokannan mittarit ja suositukset löytyvät Terveysportista. TOIMIA-tietokannan mittarit on toteutettu myös THL-toimintakykymittarit-luokitukseen.

- [TOIMIA-tietokanta](#) (Terveysportti)

7.4 Ohje uusien mittarien ehdottamisesta toimintakykymittarit-luokitukseen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kerää sosiaali- ja terveydenhuollossa käytössä olevia toimintakykymittareita kansalliseen [THL- toimintakykymittarit](#) -luokitukseen. Luokitukseen on toteutettu TOIMIA-tietokannan mittareita. Jos omassa työssäsi käytössä olevaa mittaria ei vielä löydy luokituksesta, ilmoita siitä THL:lle.

[Toimintakykymittarien ilmoittaminen THL-toimintakykymittarit-luokitukseen](#)

7.5 Toimintakykytiedon tietorakenteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuonna 2023 päivittämät toimintakykytietorakenteet ovat yhdenmukaiset terveyden- ja sosiaalihuollolle. Tietorakenteet ja niiden käyttämät luokitukset luovat perustan tietojärjestelmätoteutukselle ja mahdollistavat toimintakykytiedon rakenteisen kirjaamisen. Terveydenhuoltoa varten tietorakenteet löytyvät Termeta-palvelusta. Sosiaalihuoltoa varten ne löytyvät Sosmeta-palvelusta.

- [Asiakirjarakenne - Merkintä toimintakyvystä \(Termeta\)](#)
- [Asiakirjarakenne - Toimintakykyarvio \(Termeta\)](#)
- [Asiakirjarakenne - Merkintä toimintakyvystä \(Sosmeta\)](#)
- [Asiakirjarakenne - Toimintakykyarvio \(Sosmeta\)](#)

7.6 Toimiameta - Toimintakykymittareiden ja aiheiden metatietopalvelu

Pilottituotannossa oleva Toimiameta (Toimintakykymittareiden ja -aiheiden metatietopalvelu, engl. Function-mapper) sisältää toimintakyvyn mittaamisessa tarvittavien välineiden rakenteet, kuten kysymykset ja vastausvaihtoehdot. Lisäksi Toimiameta sisältää merkintää varten tarvittavat metatiedot, kuten aiheet ja aihekoodit, jotka kuvaavat mitattavaa asiaa tai ilmiötä ja mahdollistavat tiedon monipuolisen käytön.

THL:n tavoitteena on, että tietojärjestelmätoimittajat voivat käyttää Toimiametan sisältöä toteuttaessaan toimintakykytietorakenteiden mittari- ja aihe- ja luokitussisältöä asiakas- ja potilastietojärjestelmiin tai mittaussovelluksiin. Toimiametan tarkoituksena on tarjota tunnistaisia ja rakenteisia sisältöjä (esim. sama mittari), joita voidaan hyödyntää rakenteisen toimintakykymerkinnän tekemisessä. Vuonna 2024 THL kehittää Toimiametaan julkaisualustan.

Sanasto

Taulukossa A on oppaassa käytettyjen olennaisimpien termien kuvaukset. Katso myös Toimintakyky-verkkopalvelun [Toimintakyky -verkkopalvelun sanasto](#), jossa kuvataan toimintakykyyn ja ICF-luokitukseen liittyviä keskeisiä käsitteitä ja niiden selitykset. Muita termejä on määritetty [sote-sanastoissa](#).

Taulukko A. Oppaassa käytettyjen termien kuvaukset.

Termi	Kuvaus	Lähde
Koodistopalvelu	Palvelu, jossa julkaistaan kaikki THL:n koodistopalveluprosessissa hyväksytyt, valtakunnallisesti yhtenäiset luokitukset ja koodistot. Koodistopalvelutoiminta on osa THL:n lakisääteisiä tehtäviä. Koodistopalvelimen teknisestä ylläpidosta vastaa Kansaneläkelaitos.	Koodistopalvelu (THL:n verkkopalvelu)
Sosmetapalvelu	Sosmeta on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämä palvelu, jonka avulla voi katsella sosiaalihuollon valtakunnallisia asiakasasiakirjarakenteita, tietokomponentteja ja sanastoa sekä antaa niistä palautetta.	Sosmeta
Termetapalvelu	Termeta on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämä palvelu, jonka avulla voi katsella terveydenhuollon valtakunnallisia asiakirjarakenteita, tietokomponentteja ja sanastoja sekä antaa niistä palautetta.	Termeta
Merkintätoimintakyvystä	Kertomusmerkintä, johon kirjataan havaintoja potilaan tai asiakkaan toimintakyvystä. Toimintakyvyn havainnoinnissa voidaan hyödyntää toimintakykymittareita.	ks. esim. Sosmeta: merkintä toimintakyvystä -asiakirjarakenne
OID-tunnus	Kansainvälisesti määritelty numerosarja, joka liitetään vain yhteen objektiin (kohteeseen) ja joka yksilöi objektin yksiselitteisesti. Yksilöintitunnus on määritelty ISO-standardilla 2 (ISO Object Identifier).	OID-yksilöintitunnukset (THL:n verkkopalvelu)
Tietomalli	Malli, joka kuvaa tarkasteltavaan kokonaisuuteen liittyviä tietoja ja niiden tietojen välisiä suhteita.	Tietotuotantomalli-käsikirja
Tietorakenne	Määrittely, jossa kuvataan määrämuotoisesti tietojärjestelmään tallennettavan tai tietojärjestelmien välillä siirrettävän tiedon rakennetta tai sisältöä tai molempia. Tietomäärittelyksiä ovat esimerkiksi asiakasasiakirjarakenteet, tietosisältörakenteet, tietokomponentit, lomakerakenteet, testi- ja mittarirakenteet, luokitukset, rekisteritiedot ja tekniset koodistot sekä erilaiset nimikkeistöt ja termistöt.	Tietotuotantomalli-käsikirja
Toimiameta	Koodistopalveluun kehitettävä alusta, jossa julkaistaan toimintakykymittareiden rakenteet ja niitä koskevat metatiedot.	Työ- ja toimintakykytiedon konsepti
TOIMIA-tietokanta	Tietokanta, jossa julkaistaan Toimintakyvyn mittaamisen ja arvioinnin kansallisen asiantuntijaverkoston (TOIMIA) valmistelemia suosituksia ja arviointeja toimintakykymittareista. TOIMIA-tietokanta on toimintakyvyn mittaamisesta ja arvioinnista tietoa etsivien ammattilaisten keskeinen tietolähde ja työväline.	TOIMIA-tietokanta
Toimintakykyarvio	Palvelunantajan ja potilaan tai asiakkaan yhdessä tekemä arvio asiakkaan toimintakyvystä tai toimintakyvyn muutoksesta. Tämä asiakirja voidaan laatia esimerkiksi hoidontarpeen arvioinnin tai palvelutarpeen arvion yhteydessä. Toimintakykyarvio voi koskea tiettyä ajanjaksoa tai toimintakyvyn osa-aluetta, kuten fyysistä tai psyykkistä toimintakykyä.	ks. esim. Sosmeta: toimintakykyarvio-asiakirjarakenne

Lähdeluettelo

Agency for Health Care Research and Quality (AHRQ) (2020) [ePROs in clinical care. Guidelines and tools for health systems](https://digital.ahrq.gov/health-it-tools-and-resources/patient-generated-health-data-i-patient-reported-outcomes/epros-in-clinical-care). Saatavilla: <https://digital.ahrq.gov/health-it-tools-and-resources/patient-generated-health-data-i-patient-reported-outcomes/epros-in-clinical-care>

Anttila, Heidi, Jeskanen, Jemina, Konttinen, Riitta, Mäkelä, Matti, Pättikangas, Mervi, Rätty, Tarja, Taina, Jaana, Valkeinen, Heli (2021). Työ- ja toimintakykytiedon konsepti 1.0. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavilla: <https://yhteistyotilat.fi/wiki08/display/JULTJTK>

Heinäsenaho, Markku (toim.) (2023) Digitalisaatio työllistymisen ja osallistumisen tukena. Työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen digitalisoimisen tiekartta 2023–2027. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5593-6>

Kauvo, Taina, Virkkunen, Heikki (toim.) (2022) Potilastiedon kirjaamisen yleisopas 5.0. 3. Saatavilla: <https://yhteistyotilat.fi/wiki08/display/JULPOKY>

Lehmuskoski, Antero, Palm, Niina, Suhonen, Marko (toim.) (2023) Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollon toimijoille. Saatavilla: <https://yhteistyotilat.fi/wiki08/display/JULSOSK>

World Health Organisation (2021) Toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälinen luokitus: ICF. Saatavilla: www.thl.fi/icf-koodit

Liite 1 Esimerkki: toimintakykymerkinnän ja -arvion mukainen kirjaaminen terveydenhuollossa

Tämä esimerkki sisältää yhden käynnin perusteella tehdyn merkinnän toimintakyvystä sekä toimintakykyarvion. Ensin toimintaterapeutti on arvioinut asiakkaansa toimintakykyä havainnoimalla, haastatteleamalla ja käyttänyt arviointivälineitä. Niiden avulla tekemänsä havainnot ja mittaustulokset terapeutti on kirjannut merkinnän rakenteisiin kenttiin (taulukko 1). Sitten toimintaterapeutti on tehnyt yhteenvedon, jonka hän on kirjannut toimintakykyarvion rakenteisiin kenttiin. Tämä yhteenvedo perustuu merkintään (taulukko 2).

Esimerkkiin sisällytettiin otos tehdyistä havainnoista asiakkaan toimintakyvystä. Siten esimerkissä kuvataan vain kolme havaintoa, joista kaksi saatiin mitattuna tietyillä mittareilla ja kolmas haastatteleamalla. Huomaa myös, että taulukot sisältävät kaikki toimintakykymerkinnän ja -arvion kentät, mutta vain tämän asiakkaan toimintakykytietojen kirjaamisessa tarvittavat kentät on täytetty.

Liite 1 Taulukko 1 Toimintakykymerkinnän kentät ja niihin tehdyt kirjaukset - esimerkki toimintaterapiasta. Taulukko jakautuu usealle sivulle

Aihe mitä kirjataan	Kentän nimi	Kirjaus/automaattinen täyttö Ensimmäinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Toinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Kolmas havainto
Toimintakyvyn havainnointipäivämäärän ja -paikan kirjaaminen	Toimintakyvyn havainnointipäivämäärä	25.4.2023		
	Toimintakyvyn havainnointipaikka	6 (Sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikka)		
	Lisätiedot toimintakyvyn havainnointipaikasta	ESH/poliklinikka		

Taulukko 1 jatkuu				
Aihe mitä kirjataan	Kentän nimi	Kirjaus/automaattinen täyttö Ensimmäinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Toinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Kolmas havainto
Toimintakykyhavaintojen kirjaaminen	Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää	Kyllä	Kyllä	Ei
	Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi	d850 Vastikkeellinen työ	d640 Kotitaloustöiden tekeminen	e320 <i>Ystävät</i>
	Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi			
	Toimintakykyhavainnon aihekoodin ICF-taranne	3	3	+3
	Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus	Työtehtävistä suoriutuminen	Kotityöt	Ystävien tuki
	Havainnointimenetelmä	1068 (<i>COPM</i>)	1999 (<i>muu mittari, väline</i>)	
	Lisätiedot havainnointimenetelmästä		DASH, Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand -itsearviointilomake	
	Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä	Käden vamman vuoksi työtehtävistä suoriutumisessa on vaikeutta instrumenttien käsittelyssä musiikkitunneilla sormien liikkeiden epätarkkuuden ja hitauden vuoksi.	% (Asteikko: 0-100 %). Potilaalla on haasteita kotitöissä (ruoanlaitto, tiskaus, pyykkihuolto, imuroidi) ja työssä raskaiden esineiden kantamisessa, nostamisessa ja siirtämisessä.	Potilas on lukioystävistä koostuvassa miesporukassa, jossa usein yhteydenpitoa WhatsApp'lla. Säännöllinen viestittely "auttaa jaksamaan ja pitämään huumoria yllä".
	Toimintakykyhavainnon tulos lukuarvona	6	75	
	Havaittu toimintakykyrajoite on pysyvä	Ei	Ei	Ei
	Toimintakykyrajoitteen alkamispäivä			
	Toimintakykyrajoitteen päättymispäivä			
Toimintakykyrajoitteen päättymisen perustelut				

Taulukko 1 jatkuu				
Aihe mitä kirjataan	Kentän nimi	Kirjaus/automaattinen täyttö Ensimmäinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Toinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Kolmas havainto
Toimintakykymerkinnän laatimispäivämäärän ja laatijan tietojen kirjaaminen	Toimintakykymerkinnän laatimispäivämäärä	25.4.2023		
	Sukunimi	Jokunen		
	Etunimet	Janna		
	Palveluyksikkö	1.2.246.10.19056522.10.1006 (<i>Fysiatrian pkl, KAKS, Kainuun hva</i>)		
	Ammattinimike	014 (<i>Laillistettu toimintaterapeutti</i>)		

Liite 1 Taulukko 2 Toimintakykyarvion kentät ja niihin tehdyt kirjaukset - esimerkki toimintaterapiasta.

Aihe mitä kirjataan	Kentän nimi	Kirjaus/automaattinen täyttö Ensimmäinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Toinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Kolmas havainto
Toimintakykyarvion tarkoituksen, ajanjakson, tilanteen ja taustatietojen kirjaaminen	Toimintakykyarvion tarkoitus	Toimintakykyarvio tehdään vakuutusyhtiön haitta-asteen arvioimiseksi sekä jatkokuntoutuspäätöksenteon tueksi.		
Toimintakykyarvion ajanjakso aikavälinä	Alkamispäivä			
	Päätymispäivä			
	Toimintakykyarvion ajanjakso tekstinä	Koukistajavamman jälkeen (lokakuusta 2019 tähän päivään asti).		
	Toimintakyvyn arviointitilanne	esh/polikliinisellä käynnillä		
Toimintakykyarvion taustatiedot	Taustatiedot elämäntilanteesta tai terveydentilasta	Potilas asuu vaimonsa kanssa kerrostalossa. Potilas on perusterve. Potilas työskentelee luokanopettajana ja hänellä on musiikkiharrastus. 11.10.2019 koukistajajännevämmä päivystyksessä kalanperkuuseen liittyvä fileerausveitsivamman seurauksena (volaarisesti 2.-4. sormien alueella)		
Toimintakykyarvioon liittyvän tiedon tunniste	OID-tunnus	<i>Kenttään kirjataan viitattavan asiakirjan yksilöivä OID-tunnus. Muita asiakirjoja ja tietoja, joihin voi viitata, ovat esimerkiksi palvelutarpeen arviot, esitiedot tai diagnoosit. HUOM! Näyttömuodoissa ja muissa asiakkaalle suunnitelluissa näkymissä OID-tunnusta ei näytetä.</i>		
Toimintakykymerkkien liittämisen arvioon	Keskeiset toimintakykymerkinnät	<i>Tässä kentässä näytetään tunnisteet, joiden avulla kirjaaja on valinnut ne merkinnät, jotka ovat tämän arvion kannalta keskeisiä). Esimerkiksi Tunniste "y", joka linkittää tähän arvioon tiedot 25.4.2020 kirjatusta toimintakykymerkinnästä (ks. taulukon 1 tiedot).</i>		

Taulukko 2 jatkuu				
Aihe mitä kirjataan	Kentän nimi	Kirjaus/automaattinen täyttö Ensimmäinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Toinen havainto	Kirjaus/automaattinen täyttö Kolmas havainto
Toimintakyvyn muutoksen kirjaaminen	Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi	d850 (<i>Vastikkeellinen työ</i>)	d640 (<i>Kotitaloustöiden tekeminen</i>)	e320 (<i>Ystävät</i>)
	Toimintakykyhavainnon ICD-aihekoodi			
	Havainnointimenetelmä	1068 (<i>COPM</i>)	1999 (<i>muu mittari, väline</i>)	
	Havainnointimenetelmän tai havainnon aiheen kuvaus		DASH, Disabilities of the Arm, Shoulder and Hand -itsearviointilomake	
	Toimintakyvyn muutos lukuarvona			
	Toimintakyvyn muutos luokiteltuna	HUO	HUO	EN
	Toimintakyvyn muutos tekstinä	Potilaan työhön on tullut rajoitteita.	Potilaan kotitöihin sekä harrastuksiin osallistumiseen on tullut rajoitteita.	Ystävien sekä työkavereiden tuki on ollut tärkeää.

Taulukko 2 jatkuu				
Aihe mitä kirjataan	Kentän nimi	Kirjaus/automaattinen täyttö Ensimmäinen havainto	Kir- jaus/au- tomaat- tinen täyttö Toinen havainto	Kir- jaus/au- tomaatti- nen täyttö Kolmas havainto
Henkilön oman arvion ja ammattihenkilön johtopäätösten kirjaaminen	Henkilön oma arvio toimintakyvystään	Potilas kokee suoriutumisen vaikeutta ja tyytymättömyyttä vasemman käden liikkeiden tarkkuuden, nopeuden ja voimien heikentymisen suhteen. Ihmissuhteissa (vaimo/esimies) on tullut tapaturman jälkeen haasteita. Potilas toivoo tilanteeseensa helpotusta, on huolissaan jaksamisestaan. Ystäviltä on saanut tukea ja pitää työstään.		
	Ammattihenkilön johtopäätökset ja tarvittavat jatkotoimenpiteet	Potilaan työ- ja toimintakyky on alentunut koukistajännevamman jälkeen syntyneiden rajoitusten vuoksi. Sormien liikkeet ovat epätarkkoja ja hitaita instrumenttien käsittelyssä. Tämä on vaikeuttanut selviytymistä työstä, harrastuksista ja haasteita on tullut sekä pari- että esimiessuhteisiin. Potilas viihtyy työssä ja on saanut työkavereilta henkistä sekä fyysisen suoriutumiseen tukea esimerkiksi liikuntatuntien välineiden siirtämisessä ja kantamisessa. Ystävien tuen hän on kokenut tärkeäksi. Potilas kokee tyytymättömyyttä, kun ei voi samalla tavalla kuin aiemmin hoitaa kotitöitä (ruoanlaitto, tiskaaminen, pyykkihuolto, imurointi) jaksamisen heikentymisen sekä vasemman käden rajoitusten vuoksi. Ainoa tärkeä harrastus (kitaran soitto) on nyt jäänyt, koska vasemman yläraajan nopeuden ja tarkkuuden suhde vasemman käden eri otteissa on heikentynyt. Potilas suhtautuu kuntoutumisen prosessiin myönteisesti ja sitoutuneesti. Potilas kokee voimavarojensa heikentyneen ja haluaa keskustelu- ja suunnittelutukea jaksamiseen työssä, kotona sekä fyysiseen suoriutumiseen liittyvään omaehtoiseen harjoitteluun. Potilas hyötyy yksilöllisestä toimintaterapiasta, jossa kivun hallintaan liittyviä asioita, jaksamisen sekä toimintakyvyn huolia voidaan tarkastella arjen roolien, toimintatapojen ja toimintojen (kitaran soitto, ruoanlaitto, tiskaaminen, imurointi) mukauttamisen kautta toiminnallisesti sekä keskustellen. Suositellaan toimintaterapiaa 20 krt/90 min toteutettavaksi 1 krt/vk. Seuranta toimintaterapeutilla kuukauden kuluuttua tästä käynnistä.		

Taulukko 2 jatkuu				
Aihe mitä kirjataan	Kentän nimi	Kirjaus/automaattinen täyttö Ensimmäinen havainto	Kir- jaus/au- tomaat- tinen täyttö Toinen havainto	Kir- jaus/au- tomaatti- nen täyttö Kolmas havainto
Toimintakykyarvion laatimispäivämäärän ja laatijan tietojen kirja- minen	Toimintakykyarvion laatimispäivämäärä	25.4.2023		
	Sukunimi	Jokunen		
	Etunimet	Janna		
	Palveluysikkö	1.2.246.10.19056522.10.1006 (<i>Fysiatrian pkl, KAKS, Kainuun hva</i>)		
	Ammattinimike	014 (<i>Laillistettu toimintaterapeutti</i>)		

Liite 2 Esimerkki: toimintakykyarvio sosiaali- huollossa

Tässä esimerkissä kuvataan vammaisen ihmisen toimintakykyarviota, joka on tehty asumisyksikössä. Arviota varten on hyödynnetty arvion pakolliset kentät ja muita tarvittavia kenttiä. Arvioon on liitetty linkillä yksi keskeinen merkintä toimintakyvystä, minkä tietoihin arvio perustuu.

TOIMINTAKYKYARVIO

Toimintakykyarvion tarkoitus: Vammaispalvelujen toteuttamissuunnitelmaa varten

Toimintakykyarvion ajanjakso aikavälinä

Alkamispäivä: 3.10.2022

Päätymispäivä: 4.11.2022

Toimintakyvyn arviointitilanne: Asiakkaan toimintakykyä arvioidaan asumisyksikössä

Taustatiedot elämäntilanteesta tai terveydentilasta:

Asiakas käy arkipäivisin työtoiminnassa. Matkat hän kulkee itsenäisesti linja-autolla. Asiakas asuu omassa erillisasunnossa, missä hän hoitaa tuetusti viikko-ohjelman mukaan asumiseen liittyviä toimintoja.

Terveydentila: Q99.2 fraX-oireyhtymä f70.0 lievä älyllinen kehitysvammaisuus kirj.

Keskeiset merkinnät toimintakyvystä: tunnus (jolla viitataan tämän arvion kannalta oleelliseen merkintään toimintakyvystä. Tämän merkinnän tiedot ovat alla).

MERKINTÄ TOIMINTAKYVYSTÄ

Toimintakyvyn havainnointipäivämäärä: 4.11.2022

Toimintakyvyn havainnointipaikka: 6 (Sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikka)

Toimintakykyhavainto

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D640 Kotitaloustöiden tekeminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Kodin ylläpito ja siivous

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Tarvitsee tukea ja tuen tarve riippuu asiakkaan vireystilasta. Ajoittain hän tarvitsee ohjaajan läsnäoloa ja yhdessä tekemistä. Asiakas käsittää kodinhoidolliset tehtävät melko kapeasti, eikä kykene itsenäisesti näkemään rutiineista poikkeavia kodinhoidollisia tehtäviä. Asiakas tarvitsee kehotuksen ryhtyäkseen toimintaan. Hän kykenee hoitamaan loppuun asti samanlaisena toistuvan työn, mutta keskeytyksen sattua on vaikea palata toimintaan.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D620 Tavaroiden ja palveluiden hankkiminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Ruokahuolto

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Asiakas tekee kauppalistan itsenäisesti tai ohjaajan kanssa, mutta tuo sen ainakin ohjaajalle tarkistettavaksi. Hän saattaa unohtaa huomioida muut asiat kuin elintarvikkeet, esimerkiksi vessapaperin oston. Hän käy kerran viikossa kaupassa itsenäisesti. Hänen on hankala hahmottaa tuotteiden hintoja ja esimerkiksi hintojen vertailu ei yksin onnistu. Hän unohtaa heittää pois vanhentuneita ruokia, ohjaajan tarkistettava jääkaapin sisältö viikoittain.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D630 Aterioiden valmistaminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Ruuanlaitto

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Ruuan valmistaminen sujuu itsenäisesti ohjeen mukaan. Pääasiassa hän tekee tuttuja ruokalajeja, mutta taidot riittäisivät todennäköisesti myös vaativampaan ruuanlaittoon.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D520 Kehon osien hoitaminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Kehon osien peseminen ja hoitaminen

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Asiakas tarvitsee muistuttamista peseytymiseen. Hiuksia ei harjaa oma-aloitteisesti. Korvien yläpuolelle päänahkaan kertyy helposti karstaa puutteellisen pesun vuoksi. Asiakasta tulee muistuttaa korvakorujen pois ottamisesta ja korvien puhdistamisesta. Hampaiden hoitoon hän tarvitsee muistutusta, jota varten tehty hammaspesulista. Hampaat osaa kuitenkin harjata itsenäisesti.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D5701 Ruokavaliosta ja fyysisestä kunnosta huolehtiminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Ravitsemus

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Hän syö arkisin aamupalan, päivällisen ja iltapalan kotona, lounaan työtoiminnassa. Hän osaa itse valita mieleisiään ruokia. Hän valmistaa kerran viikossa lämpimän ruoan, jota syö 2-3 päivää. Muina päivinä syö einesruokia. Asiakasta tulee muistuttaa ruokien monipuolisuudesta, jotta ei osta pelkästään yhdenlaisia einesaterioita. Asiakkaalla on taipumusta anemiaan, mikä tulee huomioida myös ruokavaliossa. Hän unohtaa joskus syödä, joten tarvitsee tukea ja muistutusta syömisen tärkeydestä. Hänellä on tapana syödä sängyssä.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D570 Omasta terveydestä huolehtiminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Omasta terveydestä huolehtiminen

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Asiakas osaa ilmaista, kun on sairaana, mutta sairastelee harvoin. Asiakas tarvitsee apua ajan varaamisessa lääkärille, hammaslääkärille tai laboratorioon. Hammaslääkäriin ohjaaja lähtee mukaan.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: E1101 Lääkkeet

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Lääkitys

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Ehkäisyvalmiste, monivitamiini sekä kevät/kesäaikana allergialääke. Tarvittaessa särkylääke. Rautavalmiste ollut käytössä ajoittain anemian hoitoon. Lääkedosetti on hänellä itsellään, ja hän ottaa itsenäisesti lääkkeitä. Lääkejaon hän tekee ohjaajan kanssa. Asiakas tarvitsee apua ehkäisytablettien oikeassa kuukausiannostelussa (koska on tauon aika).

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: B2702 Paineaistimus

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Aistiyliherkkyys

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Hänen asiakirjoista löytyy maininta, että hänellä on tuntoyliherkkyys. Se ilmenee niin, että hän käyttää mielellään pehmeitä fleece-vaatteita ja välttelee farkkujen käyttöä. Aistisäätelyongelmat saattavat olla syynä hiustenpesun- ja harjauksen välttelyyn.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D 230 Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Toiminnanohjaus

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Asiakkaalla on vaikeuksia; vaikeaa aloittaa ja jatkaa toimintaa. Toiminta häiriintyy ja hajoaa erilaisista ärsykkeistä helposti. Käsien voiman kohdistaminen tarkoituksenmukaisesti on puutteellista.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D240 Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Stressi

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Asiakas saattaa stressaantua tilanteissa, joissa ei tiedä miten toimia.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekoodi: D710 Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Sosiaaliset suhteet

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Asiakas saattaa tulla ihmissuhteissaan hyväksikäytyksi, koska uskoo kaikista hyvää ja haluaa auttaa. Hän itse kertoo kokevansa oman asunnon ja asumisyksikön henkilöt turvallisiksi.

Toimintakyvyn havainnoinnissa käytetään mittaria tai menetelmää: Ei

Toimintakykyhavainnon ICF-aihekkoodi: D460 Liikkuminen erilaisissa paikoissa

Toimintakykyhavainnon aiheen kuvaus: Liikkuminen kodin ulkopuolella

Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä: Hän osaa liikkua itsenäisesti; tiedostaa milloin ja missä on turvallista liikkua.

Toimintakykymerkinnän laatimispäivämäärä: 4.11.2022

Toimintakykymerkinnän laatijan tiedot

Sukunimi: Kirjavainen

Etunimet: Anna Irmeli

Palveluyksikkö: 1.2.246.10.1917179.10.10036 (*Joutsijärven asumisyksikkö, Sairaala Lapponia, Kemijärvi*)

Ammattinimike: 250 (*sosiaalityöntekijä*)

Ammattihenkilön johtopäätökset ja tarvittavat jatkotoimenpiteet:

Asiakas tarvitsee tukea omien vahvuuksien tunnistamiseen ja toiminnanohjaukseen sekä omaisuuden, aloitteellisuuden ja oman motivaation herättämisessä arkielämän toimintoihin.

Toimintakykyarvion laatimispäivämäärä: 5.11.2022

Toimintakykyarvion laatijan tiedot

Sukunimi: Kirjavainen

Etunimet: Anna

Palveluyksikkö: 1.2.246.10.1917179.10.10036 (*Joutsijärven asumisyksikkö, Sairaala Lapponia, Kemijärvi*)

Ammattinimike: 250 (*sosiaalityöntekijä*)

Liite 3 Esimerkki: toimintakykyarvion kirjaaminen vapaana tekstinä terveydenhuollossa

Toimintakykyarvion kirjaaminen vapaana tekstinä näkymään terveydenhuollossa hyödyntäen merkinnän ja arvion tietosisältöjä - esimerkki

Tämän esimerkin avulla havainnollistetaan, miten näkymälle voi harjoitella käyttämään merkinnän ja arvion tietosisältöjä, kun tietojärjestelmä ei vielä tue merkinnän ja arvion kirjaamista.

Puheterapeutti on tehnyt toimintakykyarvion Puheterapia-näkymälle potilaasta, jolla kuulo on heikentynyt. Tiedot potilaasta tulevat automaattisesti potilastietojärjestelmästä ja ne näkyvät näkymän ylälaudassa. Hän on käyttänyt tarvittavia arvion ja merkinnän kenttiä seuraavassa. Kenttien nimet ovat tässä luettelossa, mutta niitä ei ole kirjattu näkymään.

Käyntisyy-otsikon alle kirjataan terveydenhuollon ammattihenkilön arvioima hoitokontaktin syy joko ICPC-luokituksella tai vaihtoehtoisesti ICD-luokituksella, jos käyntisyy perustuu lääkärin aiemmin tekemään diagnoosiin. Käyntisyytä voi olla useita.

Toimintakyky-otsikon alle kirjatut tiedot:

- Toimintakykyarvion tarkoitus
- Toimintakykyarvion ajanjakso aikavälinä
- Toimintakyvyn arviointitilanne
- Taustatiedot elämäntilanteesta tai terveydentilasta (tarvittavat tiedot on haettu muualta kertomuksesta):
 - Esitiedot
- Keskeiset toimintakykymerkinnät, joista on kirjattu kukin havainto erikseen luettelona. Kustakin havainnosta on kirjattu seuraavat tiedot:
 - ICF-aihekoodi
 - ICF-aihekoodin tarkenne
 - Toimintakykyhavainnon aihe
 - Toimintakykyhavainnon tulos tekstinä
- Ammattihenkilön johtopäätökset ja tarvittavat jatkotoimenpiteet
- Toimintakykyarvion laatimispäivämäärä
- Toimintakykyarvion laatijan tiedot:
 - Sukunimi
 - Etunimet
 - Palveluyksikkö
 - Ammattinimike

Puheterapeutin kirjaaman toimintakykyarvion ja merkintöjen näyttäminen Puheterapia-näkymällä:

PUHETERAPIA

Potilaan henkilötunnus

Potilaan nimi

Käyntisy

H90.3 Molempien korvien sensorineuraalinen huonokuuloisuus, pysyvä

Toimintakyky

Sisäkorvaimplantin harkintaan liittyvä koonti

2.4.2020-2.4.2020

Potilas tulee sovitusti vastaanotolle kuulokeskukseen. Kuulon kuntoutustyöryhmässä käsitelty potilaan kuuloasiasa, jolloin nousut esille ajatus arjen toimintakyvyn kartoituksen tarpeesta kuuloon liittyen. Tätä sitten ehdotettu potilaalle audionomin toimesta ja potilas ollut asiaan suostuvainen. Potilaan arjen toimintakykyä eli suoritustasoa kuuloon liittyen kartoitettu haastattelun avulla esille nousseiden aiheiden haitan/tuen asteen arvioimisella (itsearviointi/ ICF-luokitus).

Esitiedot RP330 Osallistuminen moniammatilliseen yhteistyöhön

- B230.3 Kuulotoiminnot: Kuulokäyrän (19.3.2020) mukaan potilaalla on vaikea-asteinen kuulovika.
- B230.2 Kuulotoiminnot: Potilaan kokema kuulon aiheuttama haitan aste arjessa on yleisellä tasolla kohtalainen.
- E1251+3 Kommunikoinnin erityistuotteet ja teknologiat/kuulokoje: Potilas kokee kuulokojeen toimintakykyä merkittävästi edistävänä tekijänä.
- D850.1 Vastikkeellinen työ: Työssä elintarviketeollisuuden pakkaajana kuulon aiheuttama haitta toimintakyvylle on lievä, eikä rajoita työkykyä millään tavoin.
- D115.3__4* Kuunteleminen: Arjen toimintakyky eli suoritustaso on kuuloon liittyen potilaan itsensä kokemana kohtalainen ongelma, vaikka kuulo testattuna yltääkin vaikean tasoiseksi. Kuunteleminen kuulokojeella vaikea ongelma ja ilman kuulokojetta ehdoton ongelma.
- D310.3 Puhuttujen viestien ymmärtäminen/taustahälyssä: Kommunikointi puheella vaikea ongelma taustahälyssä, mutta rauhallisessa ympäristössä melko vaivatonta.
- D310.1 Puhuttujen viestien ymmärtäminen/rauhallisessa ympäristössä
- D920.1 Virkistäytyminen ja vapaa-aika: Potilas kokee nauttivansa luonnossa liikkumisesta ja kalastuksesta. Kuulon aiheuttama haitta tähän liittyen lievä.
- E310+4 Lähiperhe: Lähiperheen tuki kuuloasiassa on potilaalle ehdottomasti toimintakykyä edistävä tekijä ja esim. lapset ovat oppineet sosiaalisissa tilanteissa kantamaan normaalia enemmän vastuuta kommunikoinnin sujumisesta mm. vieraiden kanssa.
- B1301.4 Motivaatio/sisäkorvaimplanti: Potilas ei ole lainkaan motivoitunut sisäkorvaimplantin laitosta.

Kuulo vaikeuttaa ja rajaa sosiaalisia tilanteita arjessa, mutta potilas on kuitenkin sopeutunut asiaan hyvin ja kompensoi arjen sujumista mm. välttelemällä kuulon kannalta hankalia tilanteita arjessa. Myös älypuhelimien potilas kokee toimivana välineenä kommunikointiin erityisesti työympäristössä. Potilas ei ole toistaiseksi motivoitunut sisäkorvaimplantista, koska kokee vielä pärjäävänsä arjessa kuulokojeilla. Sovitusti tämä yhteenveto tiedoksi kuntoutustyöryhmälle seuraavassa kuntoutustyöryhmäpalaverissa.

2.4.2023

Annemari Suokko

puheterapeutti

Kuntoutuksen palvelualue

Knk-yksikkö

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

*Tässä on samaan ICF-koodiin yhdistetty kaksi eri ICF-tarkennetta, joista ensimmäinen kuvaa suoritustasoa (toimintaa arjessa) ja toinen suorituskyykyä (toimintaa testattuna).